

Pors

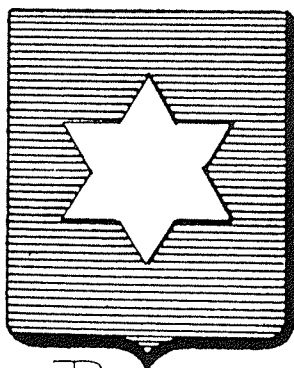
Post

GENEALOGISCH FAMILIEBLAD VAN DE FAMILIE STICHTING PORS

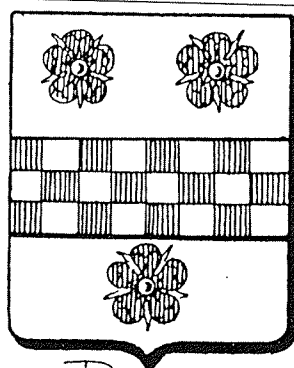
Redactie: H. Pors - Bijendans 36 - 2907 TA Capelle a/d IJssel - Tel.: 010-450 20 80
Verzending en Administratie: A. Pors - Louise Henriëttelaan 116 - 6713 MJ Ede - Tel.: 08380-515 02
Giro: 3379325 t.n.v. Penningm. Familie Stichting Pors - v. Rouwenootstraat 9 - 6721 TT Bennekom - Tel.: 08389-1 58 93

Pors
Jan.

Pors
Jan.

Pors
Jan.

W I J G A A N E R W E E R T E G E N A A N !

ALSTUBLIEFT! EEN EXTRA DIK NUMMER VAN DE PORS-POST MET VEEL AANDACHT VOOR DE BETEKENIS VAN DE NAAM "PORS" EN VOOR ONS FAMILIEWAPEN. WANT IN 1991 HEBBEN WIJ ONZE VIJFTIENDE REÛNIE, EEN JUBILEUMJAAR DUS, OF, OM HET DEFTIGER TE ZEGGEN, ONS DERDE LUSTRUM.

WIJ HOPEN DAT ALLE PORSSEN ZICH NU EENS VRIJMAKEN VOOR DEZE REÛNIE, DIE, ALS GEBRUIKELIJK, WEER ZAL BEGINNEN IN DE OUDE KERK VAN CHARLOIS, DE "STAMKERK" DER PORSSEN. WE DOEN ONS BEST, MAAR WIJ HOPEN WEL DAT U DAAROP REAGEERT DOOR AANDACHT VOOR ONS WERK TE HEBBEN EN DAARAAN MEE TE DOEN, AL WAS HET MAAR DOOR DE REÛNIE TE BEZOEKEN.

WIJ HOPEN VELE FAMILIELEDEN MET DEZE SPECIALE PORS-POST EEN DIENST TE BEWIJZEN. BEWAAR DIT NUMMER GOED, WANT HET BEVAT VEEL WETENSWAARDIGS OVER ONS GESLACHT EN ONZE FAMILIE.

HIERBOVEN DRIE DEENSE WAPENS PORS. ER IS GEEN GENEALOGISCHE CONNECTIE, OOK NIET MET HET GESLACHT PORSS, WAARVAN HET FAMILIEWAPEN OP DE LAATSTE PAGINA IS AFGEDRUKT. MAAR HET IS INTERESSANT OM DAT ALLEMAAL TE WETEN EN DAARDOOR MISVERSTANDEN OP TE HELDEREN OF VOOR DE TOEKOMST TE VOORKOMEN.

HELPT U ONS WEER DOOR 1991 HEEN? DOOR UW BELANGSTELLING TE TONEN, ONS FINANCIËEL TE STEUNEN EN NAAR DE REÛNIE TE KOMEN? DAN ZIJN WIJ DIK TEVREDEN EN WIJ HOPEN DAT U DAT OOK BENT. OF WORDT...

BESTUUR.

Bestuur:

Voorzitter: Henk Pors
Redactie Pors-Post
Bijendans 36
2907 TA Capelle a/d IJssel
Tel. 010-4502080

2e Voorzitter: Foeko Pors
De Were 122
3332 KH Zwijndrecht
Tel. 078-129879

Secretaris: Arie Pors
Felicitatiedienst
Verzending Pors-Post
Louise Henriëttelaan 116
6713 MJ Ede
Tel. 08380-51502

Penningmeester: Klaas Meyboom
Van Rouwenootstraat 9
6721 TT Bennekom
Tel. 08389-15893

Bestuursleden:

Jan A. Naujoks
Voorzitter Reüniecommissie
Mozartlaan 29
3131 ET Vlaardingen
Tel. 010-4347981

Cor Pors
Liedererf 6
7364 BE Lieren
Tel. 05766-2777

Dirk P. Pors
Ring 479
3195 XJ Pernis
Tel. 010-4169694

Genealogische commissie:

F.H.C. Vos
Blekerslaan 45
3075 PA Rotterdam
Tel. 010-4858975

Gironummer 3379325 Familie Stichting Pors

Van Rouwenootstraat 9
6721 TT Bennekom

Jaarlijkse bijdrage 1991

Het is verheugend en vooral be-
moedigend, dat zovelen in posi-
tieve zin hebben gereageerd op
ons - gelijktijdig met de toezen-
ding van het oktober-nummer -
gedane verzoek tot betaling van
de jaarlijkse bijdrage voor 1991,
waarvoor gaarne onze hartelijke
dank.

In het register van familiewapens van het Centraal Bureau voor Genealogie
is ingeschreven het bovenstaande wapen van het geslacht

Pors (Charlois)

Beschrijving: in zilver drie groene bomen naast elkaar op groene
grasgrond; voor iedere boom een schaap van zilver.
Helmteken: een groene boom tussen een zilveren vlucht.
Dekleden: zilver en groen.

Dit wapen werd door Leendert Arienszoon Pors, schepen van
Charlois (1653-1663) aangebracht boven de toreningang van de
kerk te Charlois.

Het is geregistreerd op verzoek van Hendrik Pors, geboren Vlaardingen
22 juli 1928, wonende te Capelle aan de IJssel, zoon van
Hendrik Pors en Gerritje van der Lugt.

's-Gravenhage, 30 maart 1978.

**CENTRAAL BUREAU
VOOR GENEALOGIE**

Nr. 147.180.36307.

GESLAAGD:

Begin december vernamen wij dat Bea Lodder te Vlaardingen
(moeder een rasechte Pors) met prachtige cijfers is ge-
slaagd voor het examen Ziekenverzorgster. Onze hartelijk-
ste gelukwensen!

Mevr. Meijboom-Pors, die in een tehuis wordt verpleegd
en de moeder is van onze penningmeester, is o.a. mede aan
de goede zorgen van Bea toevertrouwd.

=====

ZO'N STICHTING !
JA TOCH ?

MIJMERINGEN OVER EEN VER VOORGESLACHT

=====

Voor mij ligt een oude topografische kaart van IJsselmonde en omgeving uit de periode 1839-1859, gemaakt voor militaire doeleinden. Een zeer nauwkeurige kaart in een schaal van 1 : 50000, waarop alle weilanden en sloten zijn aangegeven. Nietig en klein zijn de dorpen in dit gebied, Charlois, Katendrecht, Rhoon, Barendrecht...

Op de kaart zijn ook de polders Robbenoord en De Hillen aangegeven, Robbenoord ten Westen van Charlois, De Hillen ten Oosten. Veel land, weinig dorpen en andere bebouwingen. Zo heeft dit gebied er 150 jaar geleden uitgezien. Waar vroeger de polder Robbenoord lag, ligt nu de Waalhaven. Waar vroeger de boeren ploegden, egden, zaaiden en maaiden, liggen nu zeeschepen aan de boeien.

Het is interessant om eens te bekijken hoe dit gebied er zo'n 150 jaar geleden heeft uitgezien. Er leefden toen nog maar weinig mensen in dit gebied. In de laatste driehonderd jaar is de wereldbevolking vervijfvoudigd! Als kleine jongen leerde ik in 1937 nog op school dat Nederland zeven miljoen inwoners telde. Nu zijn het er zeker vijftien miljoen. De rust uit mijn jeugd is dan ook totaal verdwenen.

In de tijd dat de topografische kaart gemaakt werd, zal Nederland zo'n 3 miljoen inwoners hebben gehad. Het gebied rondom Charlois was betrekkelijk dun bevolkt. Het bestond vooral uit weilanden en akkervelden met hier en daar een paar kleine dorpen, zoals Charlois. Je kon er uren wandelen zonder er iemand tegen te komen. Bovendien was dit gebied doorsneden door wateringeng en grienden, waartussen hier en daar een boerenhoeve. Ruimte genoeg!

Omstreeks 1500 had Rotterdam nog maar 4500 inwoners. Het was niet meer dan een vissersdorp. Dordrecht telde in die tijd 6000 inwoners. Charlois was niet meer dan een gehucht.

Mijn gedachten gaan nog verder terug in de tijd, naar de veertiende eeuw. Uit onze familiehistorie weten wij, dat Lijsbeth Jan Porrendochter in 1393 een verzoek richtte tot de Heren van Putten en Strijen, die toen als kleine vorsten over dit kale gebied heersten. In dit verzoek vroeg zij het indertijd aan haar broeder in leen gegeven land in bezit of pacht te mogen nemen. Haar broeder was gestorven en Lijsbeth wilde het land nu in beheer krijgen. Dit betekent dat al vóór 1393 land in dit gebied aan een Pors (Porre) was uitgegeven!

De grond die Lijsbeth hier pachtte of kocht lag in de polders Robbenoord en De Hillen. Intussen weten wij ook dat Lijsbeth in het Dordtse woonde en dat in haar nageslacht de namen Porre en Pors wisselend worden gebruikt (pag. 11 van het boekje Het Voorgeslacht Pors, deel I). Porsen komen dus al meer dan 600 jaar in dit gebied voor! Toen Leendert Ariens Pors in 1660 de nieuwe toren van de Charloisse kerk in gebruik stelde, woonde zij n voorgeslacht al zeker driehonderd jaar in dit gebied!

Sedert Lijsbeth Jan Porendochter in dit gebied land kocht of pachtte, raakten de namen Porre en Pors hier ingeburgerd. Eeuw in, eeuw uit hebben de Porsen hier gewoond en gewerkt. Vele honderden hebben in de aarde van dit land een laatste rustplaats gevonden. In en rondom de oude kerk liggen de voetstappen van ons voorgeslacht. De tijd vaagt alle dingen weg en ons blijft niet veel meer over dan een weemoedige mijmering. Alles vliedt of bezwijkt....

Het is daarom heel bijzonder dat er ook nu nog Porsen in dit gebied wonen en dat er ook nog Porsen deelnemen aan de zondagse diensten in de oude kerk van Charlois. Eeuwenlang! In deze kerk heb ik als zeventienjarige jongen onder het gehoor van de bekende predikant Dr. Schroten gezeten, zonder mij ervan bewust te zijn dat ik mij op een plaats bevond die door honderden van mijn voorouders was betreden, zonder dat ik iets wist van het wapen Pors boven de ingang van de kerktoeren. Ik wist toen niet dat er in deze kerk nog Porsen werden gedoopt, be-lijdenis deden of hun huwelijken lieten bevestigen. Voor mij was het een kerk

als alle andere.

Maar nu ik het wèl weet, heeft dit kerkgebouw voor mij iets heel bijzonders. Ik heb er een bijna mystieke band mee. Als ik er ben, "hoor" ik als het ware de stemmen van mijn voorgelacht en ik besef dan te lopen over de paden, waarop ook hun voetstappen zijn gezet. En ik kijk dan op naar de geopende Bijbel op de preekstoel, naar dat Woord dat zovelen tot troost was. Ik kijk dan naar het orgel, waarop vroeger "onze" wapenborden prijkten. Ik besef dan dat onder de stenen vloer nog resten moeten liggen van de mannen en vrouwen, uit wie wij voortgekomen zijn. En het is gróót voor mij hier eens per vijf jaar te mogen spreken tot hun nazaten.

Ja, "Charlois in onze bakermat, van oudsher steeds geweest", zingen wij in het Porsenlied. Dát mogen we wel zeggen, wanneer wij kennis nemen van onze familiehistorie.

De familiegeschiedenis van de Porsen is op Charlois bijna vervaagd. Maar die oude toren staat er nog als een monument, dat aan hen herinnert. En de spits wijst nog steeds naar Boven. Maar dat is, als we het geestelijk willen en kunnen verstaan, niet ònze verdienste.

Zullen er over zeshonderd jaar nog Porsen zijn die hierover nadenken?

Henk

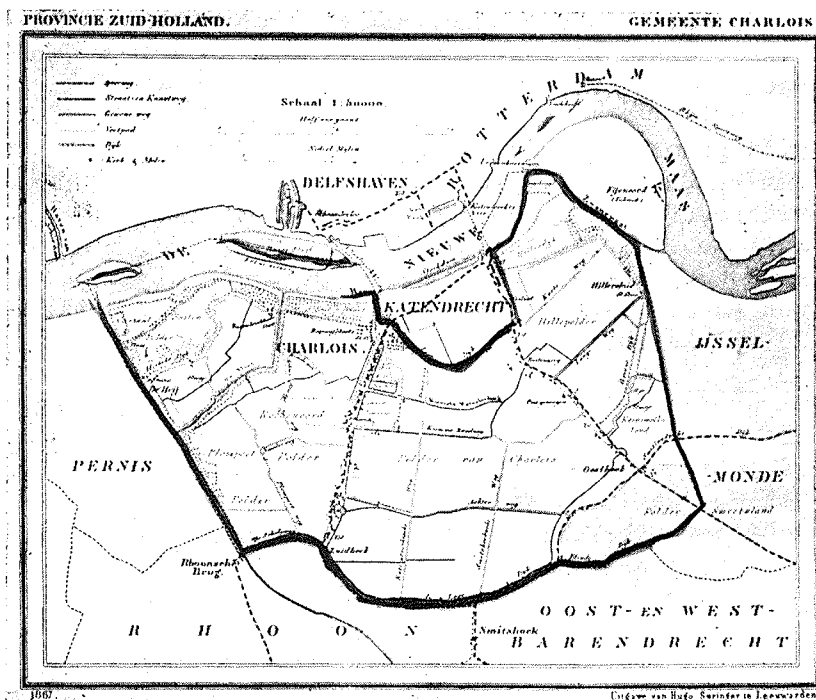
kennis uit het telefoonboek

Van de Amsterdammers die telefoon hebben, heten er 737 'Leeuw', 477 'Roos' en 465 'Heide'. Dit constateert de emeritus-hoogleraar in de algemene diervkunde, prof. dr. J. Lever, die alle 1259 pagina's van het telefoonboek van Amsterdam erop heeft nageteld. Hij wilde wel eens weten hoe het in 1825, toen achternamen verplicht werden, met de kennis van planten en dieren in ons land was gesteld. De namen die nu als achternaam in het telefoonboek voorkomen, geven daarover een aardig idee, meent hij.

Lever vond in totaal 91 verschillende plantennamen. Na 'Roos' en 'Heide' scoorde 'Linde' een derde plaats (442 vermeldingen). 'Leeuw' scoort dus nummer één bij de zoogdieren. De hoogleraar noteerde verder 17 soorten ongewervelden en 55 vogels. In totaal 954 telefoonabonnementes hebben een vissennaam; 164 van hen heten 'Baars'.

De hoogleraar kon 'Ad Valvas', het blad van de Vrije Universiteit in Amsterdam, niet vertellen hoeveel tijd zijn turverij hem heeft gekost. Eerder controleerde de professor al eens alle straatnamen uit het Nederlandse postcodeboek. Hij was toen op zoek naar Nederlands beroemdste bioloog.

Van nog slechts een klein aantal begunstigers zijn wij nog de jaarlijkse bijdrage voor 1991 wachtende. Wij hopen, dat ook zij een dezer dagen tot overmaking van hun jaarlijkse bijdrage zullen overgaan, waarvoor gaarne bij voorbaat onze dank.

KAART VAN CHARLOIS

Charlois, getrouw aan zijn geboorte,

Die vorstlijk is, dat vorsten mint,
Moog' daarom niet roemwaardig wezen;

Maar om de vruchten die het wint,
En om zijn Kerk, zo vol van pracht,
Wordt het met breeden lof gedacht.

GAGEL- OF PORSENBIER

De gagel (*Myrica Gale*) wordt in de volksmond ook wel "Pors" of "Porsekruid" genoemd. Deze plant komt plaatselijk voor op natte heide en veengrond, ook in kalkarme duinen en moerassen op de Noordzee-eilanden. In Scandinavië komen geografische namen voor als Porssand, Porsgrund etc. Dat zijn gebieden waar veel "Pors" groeit.

Trouwe reüniebezoekers zullen zich herinneren, dat Henny Hageman-Pors uit Enschede eens Pors (Porsekruid of gagel) naar een reünie heeft meegebracht.

De Pors bloeit van april tot mei. Het is een loofverliezende heester van 60 tot 120 cm. hoog met rode en oranje, vrouwelijke en mannelijke katjes, meestal op afzonderlijke planten. Deze katjes verschijnen vóór de bladeren, die grijs-groen, smal en gezaagd zijn aan glanzende, rossige takken. De bladeren vallen in het najaar af.

De bladeren en bloemen van de gagel kunnen de hele omgeving doen geuren met een heerlijk zoete, harsige geur. Eer de hop voor het bier werd gebruikt, namen men gagel om het bier smaak te geven. Er bestaan bewijzen voor dat deze drank in Angelsaksische tijden gebrouwen werd; de geïsoleerde struiken die rond de oude kloosters en andere vroegere nederzettingen groeiden, doen veronderstellen dat de plant soms werd gekweekt ook buiten de natuurlijke groeiplaatsen.

PORSENBIER

Indien u van de gagel of Pors eens bier wilt maken, volgen hier enkele aanwijzingen:

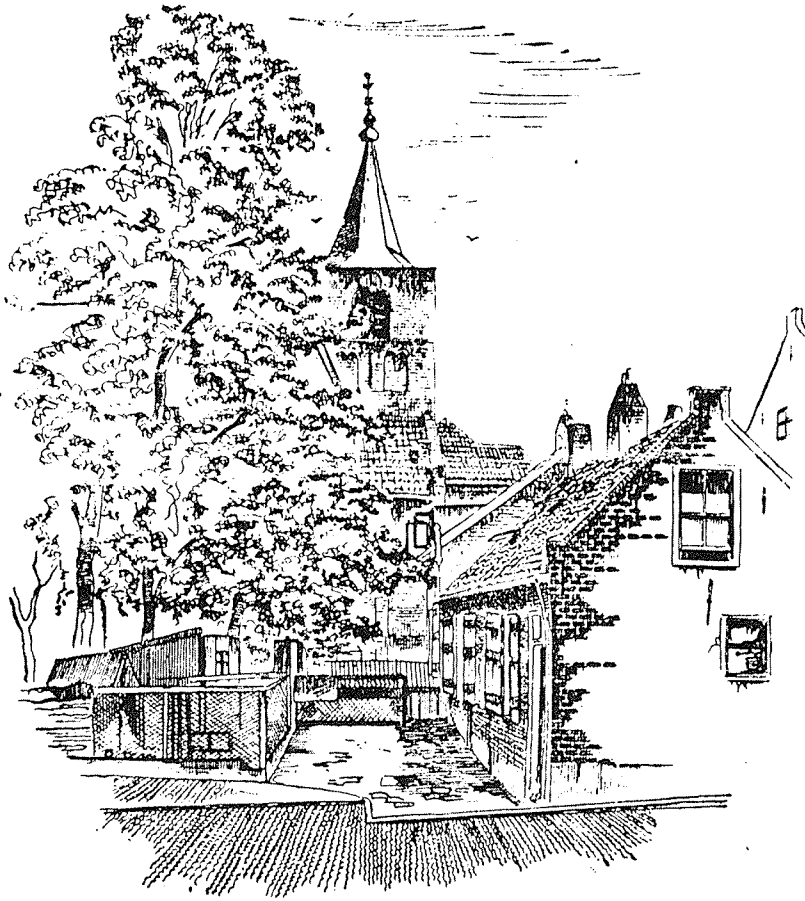
Buiten- rust en Hettema schrijven in hun "Bezoek aan een Nederland- sche Stad in de XIVe eeuw": "Zommige Brouwers in deeze en andere Provin- tien en	Het brouwen van gagelbier is een ingewikkelde geschiedenis maar de moeite waard als u in de buurt van gagelstruiken woont. Pak een pot of kuip vol gagelbladeren. Voeg zoveel water toe dat de bladeren nèt onder water staan. Breng de helft van die hoeveelheid aan de kook, gemengd met honing op een verhouding van $\frac{1}{2}$ deel honing op 1 deel water. Als de vloeistof kookt giet u deze over de gagelbladeren en duwt deze goed onder. Voeg er dan ongeveer dezelfde hoeveelheid kokend water zonder honing bij zodat de kuip vol is. Laat tot bloedwarm afkoelen en roer er dan genoeg gist door om het mengsel duidelijk te doen bruisen. Haal de gagel eruit en laat het bier een week staan. Afschuimen en het bier zeven en in een houten vaatje of sterke stenen pot doen. (Probeer het niet te bottelen want het kan nog fermenteren en dat eindigt dan met gevaarlijk ontplofende bierflessen!) Laat dop of spon er een dag af voor het geval het bier weer is gaan werken na het overbrengen. Het bier is na ongeveer een maand klaar om te drinken; het is beter het bier te laten staan tot de eerste vorst er over is gegaan.	Landschappen: koo- ken in het Bier met of in plaats van de hop, het kruid Gagel, ook Post genaamt, om een aangenaamer smaak aan het Bier te geeven; doch het maakt schielijk dronken en berooit het hoofd te zeer". Dus: Alleen als u niet bang bent voor een beetje hoofdpijn wordt het recept u zeer aanbevolen....
---	---	---

Ook voor de plant tamarisk werd het woord "pors" wel gebezigd. De tamarischboom heet in het Hoogduits "Portz" en omgekeerd is een der Duitse volksnamen voor gagel "tamariscus".

STICHTINGSAKTE VAN CHARLOIS

Karel van Bourgonguen, Grave van Charolais, Heere van Casteelbelin van Bethune, van Arckel, van Put ende van Stryen.

Allen denghenen, die desen brieff sullen sien off hooren lesen, saluyt.
Alsoe onse lieve ende getrouwe mester Anthonis Michiels, raet mijns genaden Heeren ende vaders, ende onsen, mit Mathys de Buyser, IJsbrant Uytenhage ende Mr. Arent van Woude ons hebben doen thonen, hoe sij bij consente ghifte ende oorlove van ons ende uyt machte van onsen openen brieven, hierop bij ons gegeven, ende gelyck deselve brieven begrijpen ende uytwijzen, bedijckt ende meer andere personen uytgegeven hebben te bedijcken tot corenlande uyten zouwateren ende vlooden van der zee, tot heuren grooten coste, anxte ende vreesse, eenen polre van den rietbrouck, uysterwaert ende slyck, geheten Ryerwaert, leggende binnen onser heerlicheyte van Putte, die wij gegeven hadden

In de omgeving van de oude toren.

CHARLOIS IS ONZE BAKERMAT, VAN OUDSHER STEEDS GEWEEST!

=====

hadden onse lieve en getrouwe
ridderen ende raden, de heere
Jan heere van Auxy, onsen eersten
camerling, heere Adriaen van
Borsselen, heere van Bruchdamme,
ende die heere van Contay, onsen
hoffmeyster, oock onse camerlingen,
ende welcken rietbrouck, uyer-
waert ende slic die voorsseyde
mester Anthonis ende zijne
medegesellen, vooren genoempt,
vercregen ende gecoft hebben, bij
confirmatie van ons, van den
voorsegdte heeren van Auxy, van
voorssegde polre te bedycken,
die nu ter tyt by hulpe Goidts
boven den water gebrocht ende
groot is omtrent vijftien hon-
dert gemeet lants, die voorsegde
thoenres ende uytgevers bevoor-
wart ende besproocken hebben
dat die gemene ingelanden bij
haeren cost in denselven polre,
die int beginsel derselver dyck-
kaedse genaempt wordt ende den
tyt herwaerts geheten heeft ende
voortaen sal 't land van Charlois,
stichten ende maecken sullen in
der eeren ende waardicheyt ons
Heeren Goidts almachtich ende
van den heyligen martelaar Sinte
Clement ende om die vermeerderinge
van Goidts dienste eene redelicke
ende tamelicke kerke, die genaempt
sal wesen Sinte Clemenskercke,
ende daeroff die voorsegde thoenres
aen ons ende onsen nacomelinghen,
heeren van Putte, gereserveert
ende geset hebben die ghifte ende
collatie, ende daertoe hebben sij

totter voorssegde kercke ende der papelicker provende behoeff elcken die helft be-
voirwaert te gheven ende te bedycken, sonder den cost van derselver kercke ende pape-
licker provende, van elcken hondert ghemeten lants een gemet lants, behoudelick yemant
ende mit conditie dat altyts dieghene, die wij off onse voorsegde nacomelinghen die
voorsegde kercke geven sullen, priester wesen sal ende in properen persone eenparig
residentie doen ende wonachtich wesen in die voorsegde polre bij der voorssegde kercke.
Ons oetmoedelick biddende die voorsegde thoenres, dat wij die voorssegde voorwaerde
ende conditie bekennen ende confirmeren ende oick datselve landt, dat totter voorssegde
kercke en papelicker provende behoeff bedyckt ende gegeven als voorsegd is, dragende
omtrent vijftien gemeten landts, admortiseren willen.

Soe doen wij te weten dat wij aensiende de saecke voorsegd, dewelcke wercken sijn van
caritaten ende aelmoesen, willende ende begerende altyts die vermeerderinghe van Goidts
dienst, hebben voor ons ende onse nacomelinghen, heeren of vrouwen van Putte, belieft
ende geconfirmeert, believeen ende confirmeren mit desen brieve alle die voorwaarden,
besprocken ende conditien voorsegd ende elck bisonder, in der forme ende name als als
vooren verclaert staet.

Ende oock mede hebben wij gevryet ende geadmorseert, vryen ende admortiseren tot eeu-
wigen dage mit desen voorsegde brieve, totter voorsegde kercke ende papelicke provende
behouff, die voornoemde vijftien gemeten lants van alle diensten ende lasten van beden,
heervaerden ende andere ongelden, hoe gedaen sij genompt mogen wesen, onsen voorsegde
nacomelinghen dieselve voorwaarden besprecken, condicien ende admortisatie te onderhou-
den verbroocken. Ende voorts om die verbeteringhe van de voorssegde kercke ende
papelicker provende, zoe hebben wij totter parochie ende kerspel derselver kercke ende
papelicker provende gevoucht ende geannexeert, vougen ende annexeren mit desen

Een vergadering van Karel de Stoute met de Ridders van de Orde van het Gulden Vlies (1474). Karel de Stoute, waaraan het Karel de Stouteplein te Charlois nog herinnert, was Heer van Charlois. Hij is de stichter van het dorp. In 1454 kreeg hij van zijn vader de landvoogdij over Holland en Zeeland. Onder zijn regering werd de Sint Clemenskerk gebouwd. Er woonden toen al lang Porsen in dit gebied, zelfs vóór 1400. Ongetwijfeld hebben zij een belangrijke bijdrage gegeven aan de ontwikkeling van het nieuwe gebied, alsmede aan het wereldlijke en kerkelijke bestuur. De kerk werd tussen 1447 en 1461 gebouwd.

=====

ZIEKENHUISOPNAME:

Begin december vernamen wij dat onze trouwe donateur Pieter van Steensel te Vlaardingen, zoon van Arie van Steensel en Dirkje Pors, in het Holyziekenhuis aldaar was opgenomen. Henk Pors uit Vlaardingen heeft hem namens ons met een fruitmand bezocht. Piet moet nu nog aan de heupen worden geopereerd. Het allerbeste toegewenst!

=====

HARMEN PORS IN DE NARIGHEDEN (1764)

Op pagina 1401 van de vorige Pors-Post vermeldden wij, dat op 24 september 1764 moest worden opgetreden tegen Harmen Pors te Charlois. Hij voldeed niet aan financiële verplichtingen. Zekere Adriaen Schade, "practicijn in de regten", die optrad als invorderaar in de boedel van wijlen Jan de Geus, had bij het opmaken van de rekeningen van zijn cliënt ontdekt, dat deze nog een vordering op Harmen Pors had. En die vordering wilde hij graag te gelde maken, want dat geld kwam natuurlijk aan de erfgenamen van Jan de Geus toe.

In het Oud-Notarieel Archief van Rotterdam (2622/688) vinden wij deze zaak terug. Maar toen de executeur de zaak nog eens nader ging bestuderen, kwam hij tot de conclusie dat er van een kale kip geen veren te plukken zijn. De invorderingskosten zouden hoger worden dan de verwachte opbrengst....

Wij hebben nog eens even verder gezocht naar de berooide Harmen in de oude archieven en, ja hoor, wij vonden nog iets!

De invordering betrof een obligatie van december 1785 ter grootte van f 125,--, over welk bedrag ook nog de rente diende te worden berekend. Een schuldbekentenis dus. David van der Made, wonende aan De Klundert en Jacobus van der Bos, wonende te Rotterdam, haddende invorderaar Adriaen Schade, de "praticijn in de regten" gevraagd deze klus voor hen te klaren (Rechterlijk Archief Charlois 10/97). Edoch, de erven visten naast het net, want er werd gemeld dat er niets te halen viel bij Harmen Pors, "vermits het onvermogen van den debiteur". (ONA R'dam 2618/667).

Harmen Willems Pors, die gehuwd was met Aaltje Willems Molendijk, is één van mijn rechtstreekse voorvaders.....

Oók al geen centen!

Henk

=====

De jaarvergadering van de Federatie van Nederlandse Familieleorganisaties "F.N.F." zal D.V. worden gehouden op 19 oktober 1991 in een der zalen van de Oud Katholieke Kerk aan het Melkpad te Hilversum (Gebouw "De Akker"). Aangezien de Familie Stichting Pors bij de F.N.F. is aangesloten, zijn alle donateurs van deze stichting daar welkom!

HENK PORS

PORSSEN IN DE VIJFTIENDE EN ZESTIENDE EEUW

=====

In de brochures "Genealogie I en II, een studie over het voorgeslacht Pors" (niet meer verkrijgbaar), verschenen in 1977, hebben wij een overzicht gegeven van de oudst bekende leden van ons geslacht. Men vindt deze ook in de Eindschrijft Genealogie, deel I (eveneens niet meer verkrijgbaar, doch in te zien bij het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage). Natuurlijk zijn deze oudst bekende Porsen ook te vinden in de diverse afleveringen van de Pors-Post sedert de oprichting van de Familie Stichting Pors.

Helaas beginnen de eerste geschriften uit het bestaan van onze organisatie al te lijden onder de invloed van verzuring. Het papier wordt vaalgeel van kleur en de letters vertonen een begin van vervaging. Dit noodzaakt ons alle publicaties te reproduceren op zuurvrij papier en geschreven met galnoteninkt of met andere "akteninkt" die tijdbestendig is. Een heidens karwei, waarvoor ons helaas de tijd ontbreekt en waarvoor wij graag vrijwilligers oproepen. Een andere oplossing is om jaargang na jaargang opnieuw door de kopieermachine te jagen (op zuurvrij papier), waardoor deze nog lange tijd voor het nageslacht bewaard kunnen worden. U ziet dat het allemaal niet zo eenvoudig is ons werk als erfgoed voor het nageslacht te bewaren. Wij houden ons daarom aanbevolen voor vrijwilligers, die deze nuttige en noodzakelijke taak op zich willen nemen.

Over de Porsen uit de veertiende eeuw kunnen wij in dit bestek kort zijn. Het betreft hier slechts twee voorouders, Jan Porren en Lijsbeth Jan Porrendochter. Eerstgenoemde kennen wij uit het Klepboek over de jaren 1200-1572 no 4, folio 12 verso (in bezit van de Gemeente Dordrecht) en Lijsbeth kennen wij uit de Inventaris van de Heren van Putten en Strijen, nr. 71, 1392, ARA, Over beiden hebben wij recentelijk nog geschreven, terwijl zij ook te vinden zijn in "Het Voorgeslacht Pors", deel I, waarvan nog slechts een beperkt aantal exemplaren bij de secretaris aanwezig is. Wil men dit boekje alsnog in zijn bezit verwerken, dan zal men zich moeten haasten!

De zestiende eeuw levert heel wat meer gegevens over de Porsen op. Wij zullen deze zoveel mogelijk in chronologische volgorde vermelden:

Onze familiegeschiedenis begint te Charlois, althans voor zover ons thans bekend is, waar wij in 1513 Joris Adriaenszoon Porre vinden. In 1532 wordt hij genoemd als koper van een korentiende in de polder Charlois. Floor Vos heeft er op gewezen, dat hij toen, in 1513, al tenminste 19 jaar oud moet zijn geweest, want dat was de voorgeschreven, wettelijke leeftijd om te kunnen kopen of verkopen. Deze bepaling wordt in de rekening over 1489 als minimumleeftijd voorgeschreven. Gaan wij er dus van uit, dat hij in 1532 tenminste 19 jaar oud moet zijn geweest, dan kunnen wij zijn geboortedatum ongeveer dateren plm. 1513.

Joris Adriaenszoon Porre leefde in de tijd van de Spaanse overheersing, in de tijd van Alva, en daarom is het niet verwonderlijk, dat wij hem ook aantreffen in het Cohier van de Tiende Penning van Charlois van 1543 (belastingcohier) als pachter of bezitter van grond in de polders Robbenooert en De Hillen. Bedenken wij dat ook Lysbeth Jan Porrendochter in de 14e eeuw hier als land pachtte of kocht, dan wordt de genealogische samenhang tussen haar en Joris waarschijnlijk. Méér dan hiervoor vermeld, weten wij niet omtrent Joris Adriaensz. Porre.

Zijn vermoedelijke zoon was Lenaert Joriszoon, alias "de oude Pors". Wij merken hierbij op, dat hij PORS wordt genoemd en n i e t PORRE, hetgeen er op kan duiden dat hij erfgerechtigde in de boedel van zijn vader is geweest. Lees in dit verband de brochure "Wat betekenen de namen Pors en Porre", achterin deze editie van de Pors-Post (Hoofdstuk "Algemeen").

De Oude Pors is geboren omstreeks 1520 (Inventaris van de Grondheren van Charlois, reg. 85 d.d. 1 juni 1592). Hij wordt genoemd in de Domeinrekening over 1584 (ARA Rekenkamer van Holland, afdeling Rekeningen. no 2544 als koper van een korentiende in de polder Robbenooert bij Charlois. Sedert Lijsbeth Jan Porrendochter hebben de Porsen met deze polder te maken gehad, tot in onze eeuw toe, tot aan het graven van de Waalhaven bij Rotterdam, waaraan de polder werd opgeofferd.

Porsen zijn door de generaties heen in allerlei kerkelijke functies werkzaam geweest. Wij zijn in staat uit onze archieven een heel "leger" ouderlingen, diakenen, kerkvoogden e.d. op te diepen. Er is slechts één (gereformeerde) predikant onder de Porsen, alsmede een tweetal (hervormde) theologische studenten, dus NU levend, maar dan houdt het ook op. Die traditie van kerkelijke ambten begint al bij de Oude Pors, want hij was in de jaren 1587 en 1588 "boockhouwer" en kerkmeester. Wat jammer dat Ds. Johannes IJzerman in een boze bui de oude kerkboeken van de Charloisse gemeente heeft verscheurd! Mogelijk hadden wij anders de aantekeningen van de Oude Pors nog kunnen raadplegen. Daar zouden we heel wat bijzonderheden, vooral genealogische samenhangen, van ons voorgeslacht uit hebben kunnen leren.

De Oude Pors vond, zoals zovele Porsen na hem, een laatste rustplaats in de kerk die hij zo trouw diende en ongetwijfeld heeft liefgehad. Op hoge leeftijd (want waarom noemde men hem anders "de oude" Pors) wordt hij in de kerk van Charlois begraven. Daaromtrent is een aantekening bekend in de Kerkrekeningen, die beschreven zijn in Ons Voorgeslacht van 1963, pagina 156.

De Oude Pors is vermoedelijk tweemaal getrouwd geweest, de laatste maal in elk geval met Ariaentje Symonsdochter. Daarover zijn de volgende bronnen te raadplegen:

- * Inv. Charlois no 12, folio's 5 en 6, akte 16-12-1602;
- * Charloisse Archieven 1575, 1578-1580, 1583-1587;
- * ONA Rott. 101/132, 18-12-1619, RA 13-12-1603;
- * Inv. Gemeente Charlois nr. 28 d.d. 11-06-1600;
- * RA Charlois 14/20-24 d.d. 12-11-1616;
- * Rekeningen Kerkmeesters 1617, 1649 en 28-05-1654.

Wij nemen aan dat Lenaert Lenaertszoon Pors een zoon van hem is geweest. Daarop duiden zowel zijn voornaam als de toevoeging "Jonge". Maar zekerheid daaromtrent hebben wij (nog) niet, want het is mogelijk dat men het alias "Jonge" gebruikt heeft om hem van mogelijk nog een Lenaert Pors te onderscheiden. Niettemin is een vader-zoon-relatie zeer aannemelijk, want zoveel Porsen waren er toen nog niet in het Charloisse. "Aannemen" heeft geen bewijskracht. En wat in de genealogie niet aan de hand van akten bewezen kan worden, mag nu eenmaal niet als "bewijs" worden aangevoerd. Daarom beschouwen wij Lenaert Lenaertszoon Jonge Pors, waarvan wij bewijsbaar afstammen, veiligheidshalve als ons aller stamvader. Maar het is zeer wel mogelijk en bijan zeker, dat de Oude Pors dit predikaat toekomt. Onze twijfel wordt gevoerd door het feit, dat het vroeger in één gezin heel gebruikelijk was dat twee zoons dezelfde voornaam hadden. De Jonge Pors kan dus zelfs een jongere, misschien wel "de" jongste broer van "de Oude" zijn geweest. Maar nogmaals: een vader-zoon-relatie is zeker denkbaar!

Lenaert Lenaertszoon Jonge Pors werd te Charlois plm. 1550 geboren, waar hij in 1591, nauwelijks 41 jaar oud, in de "afftercarck" werd begraven. Uit onze archieven blijkt hoeveel nakomelingen deze man, die zo betrekkelijk jong stierf, wel heeft gehad! Over zijn overlijden en begraven lezen wij in de Rekeningen van de Kerkmeesters van Charlois van 1591. Staat zijn geboortedatum dus niet precies vast, zijn overlijdensjaar wel.

Lenaert Lenaertszoon Jonge Pors was gehuwd met Aechtge Adriaens Porre, ons aller stammoeder, die in 1627 te Charlois overleed. Aldus weer de Rekeningen van de Kerkmeesters van Charlois over dat jaar. Zij heeft Lenaert dus 36 jaar overleefd!

Dank zij onze naspeuringen in de oude archieven weten wij wie de broers en zusters van Lenaert Lenaertszoon zijn geweest. Omdat ook zij nog passen in dit bestek, dat handelt over de Porsen van de vijftiende en de zestiende eeuw, vermelden wij deze hieronder:

Joris (van wie wij verder niets weten. Mogelijk is hij jong gestorven; Bastiaan, in 1625 te Charlois overleden.

Anne, geboren te Charlois ca 1584. Zij stierf vóór 7 juli 1655. Anne was gehuwd met Bastiaen Aertse Spruijt, landbouwer, geboren in 1576 te Carnis en Charlois. Hij overleed te Charlois op 15 januari 1645. Het huwelijk vond plaats ca 1605. Symon, ca 1588 te Charlois geboren en aldaar gehuwd met Adriaentje Jans, die in 1622 te Charlois overleed. Maycke, geboren te Charlois ca 1591 en aldaar gestorven in 1605; Baeltge, geboren te Charlois ca 1594 en aldaar voor 4 maart 1629 overleden. Zij was getrouwd met Hijndrick Jansz, overleden te Charlois in 1641.

Met deze opsomming komen wij in de zeventiende eeuw terecht. Over de Porsen in de zeventiende eeuw hopen wij in een volgenee Pors-Post meer te kunnen publiceren.

De namen Leendert (Lenaert, Lennard) komen ook thans in onze generaties nog veel voor. Bij Joris denken wij aan de vader van Simona Pors, een trouwe reüniebezoekster. Wij kennen ook de naam Bastiaan, bijv. de oude molenaar van Hoogvliet! Ook komt de naam Simon (van Symon) in onze eeuw nog voor. Met de meisjesnamen ligt dit geheel anders, ofschoon Aagje Pors ons toch ook bekend is. Niet altijd behoeven deze namen naar Porsen te verwijzen. Niet zelden werden kinderen ook vernoemd naar familie van moeders kant. Trouwens, de beschreven namen waren zó algemeen, dat men niet zonder meer mag stellen dat er a l t i j d een relatie ligt met mannelijke Porsen uit de eigen of uit voorgaande generaties.

Vroeger koos men Hollandse namen: Jan, Piet, Klaas, Koos, Bas, Jaap, Wim. Pas in onze eeuw stapt men wat van de "vernoeming" af en komen vooral buitenlandse namen in zwang, zoals Pierre, Henry, Mireille, Edith, Yvonne e.d. Men vindt dat kennelijk mooier. Wij, nogal aan de behoudende kant, gevoelen toch nog voor de oude traditie en we waren maar wat ingenomen met de terugkeer van de Len(n)a(a)rds in onze familie!

BRIEVEN AAN DE OUDERE PORSEN

De vice-voorzitter van onze stichting, Foeko Pors, heeft het in december druk gehad met het schrijven van brieven aan de oudere Porsen. Dat is intussen een goede gewoonte geworden. Uit schriftelijke en telefonische reacties is ons duidelijk geworden, dat deze aktiviteit door velen wordt gewaardeerd en daarom geven wij via deze Pors-Post dit complimentje maar eens even aan Foeko door!

ISAAC PORS X TANNEKE VERSTRATEN

Waarheden komen vaak moeizaam boven water, ook genealogische waarheden. In de PBNA-scriptie nummer I (deel Uitgewerkte Genealogieën) vermeldden wij als zoon van Lenaert Lenaertszoon Jonge Pors Isaäc Pors. Maar dat is niet juist! Hij was een k l e i n z o o n van Lenaert en zijn vader was de Jonge Adriaen. Isaäc was gehuwd met Tanneke Verstraten en uit dit huwelijk werden geboren: Pieter (28 aug. 1644), Janneke (28 jan. 1646), Maria (3 februari 1647) en Altus (1 november 1648). Uit de archivalia weten wij dat hij met zijn gezin naar Bier-vliet vertrok. Wij dachten toen aan het gehucht Biervliet bij Simonshaven, heel dicht bij zijn geboortegrond. Maar neen! Wij kregen een acte onder ogen van 16 februari 1649 (ONA Rott. 476/104) waarin Leendert Ariensse Porsch (zoon van Adriaen Lenaerts de oude), wonende in de dorpe van Charlois, bekend wel en deuchdelijkk schuldich te wesen aan Isaacq Ariensse Porsch sijne neve, wonende te Biervliet in Vlaenderen, de somma van vier hondert Car. guld. Niet het gehucht Biervliet bij Simonshaven dus, maar echt Biervliet in Zeeuws Vlaenderen, u weet wel, die plaats waar Willem Beukelszoon vandaan kwam die het haringkaken heeft uitgevonden.

De naam Pors wordt hier gespeld: Porsch. Op 5 maart 1641 had Isaäc al flinke stukken land verkocht aan zijn oom Pieter Lenerts Pors (RA Ch. 28). Of hij te Biervliet opnieuw het beroep van landbouwer heeft uitgeoefend, weten wij niet. Bij een bombardement is het Rijksarchief Middelburg helaas verloren gegaan.

Kerk van Charlois

(Tekening van Adri Pors te De Bilt)

HET LAND VAN PUTTEN EN STRIJEN - DE VOOR-BOURGONDISCHE TIJD.

=====

Toen Karel de Stoute op 14 april 1461 " 't Land van Charlois" stichtte, werd een periode afgesloten waarin de Heren van Putten en Strijen, met zetel te Geervliet, als kleine vorsten over dit gebied heersten. Nog tijdens het bewind van de Heren van Putten en Strijen was het einde van het feodale tijdperk al zichtbaar geworden. Onder het Bourgondisch bewind van Karel de Stoute werd structuur gebracht in bestuur en rechtspraak, terwijl de drooglegging van de drassige gronden van dit gebied "planmatiger" ter hand werd genomen.

Geervliet , waar het "Hof van Putten was gevestigd en waar de bewoners van dit gebied in criminele zaken terecht moesten staan, bleef ook onder het Bourgondische bewind een belangrijke centrumfunctie behouden 1).

De Heerlijkheid Putten was een van de oudste heerlijkheden van Holland. Zij was verdeeld in:

- * Putten binnen de Ringdijk
- * Putten buiten de Ringdijk
- * Putten over de plaat Flakkee
- * Putten over de Maze

Men moet zich dit gebied in de dertiende eeuw voorstellen als een gebied van kwelders, schorren en rietvelden, met her en der verspreide boerderijen en gehuchten, doorsneden met rivieren en kleinere wateringen, vennen en plassen, onderhevig aan de getijden, herhaaldelijk goeddeels overspoeld, dan weer getekend door drooggevalle gronden en aanslibbingen. De mensen, die hier woonden, waren gedurig in de weer om de moerassige gebieden en uitgestrekte rietvelden droog te leggen en land te ontworstelen aan de altijd grillige en gretige watervloeden.

De boerderijen en gehuchten lagen her en der verspreid op plaatsen waar enige bebouwing mogelijk was en waar drooggevalle of drooggelegd land enige veeteelt of akkerbouw toeliet. Maar het was ook een gebied voor rietsnijders, eierrapers, vissers en zoutzieders, een oase van natuurschoon en van rust, maar ook van stilte en eenzaamheid. De bewoners ondergingen de beperkingen, die nu eenmaal het gevolg waren van hun geïsoleerde leefgemeenschap en het drong nauwelijks tot hen door wat er in de wijde wereld rondom hen gebeurde.

Des zomers kwinkeleerden hier de leeuweriken en hoorde men het wonderlijke kirrende gezang van de karekieten in de talrijke rietbroeken. In de plassen en vennen "dreven" smetteloos witte waterlelies en staken de dotters hun gele kronen boven de wateroppervlakte omhoog, deinende in het nimmer aflatende ritme van de stromingen. Maar als in de herst grote vluchten zwanen en ganzen langs de grauwwordende hemel begonnen te trekken, dan wist men dat de barre winter naderde, een tijd van mist, hagel en sneeuw, van ijs en koude, die doordrong in de met riet afgedekte lemen hutten van de bewoners van dit gebied.

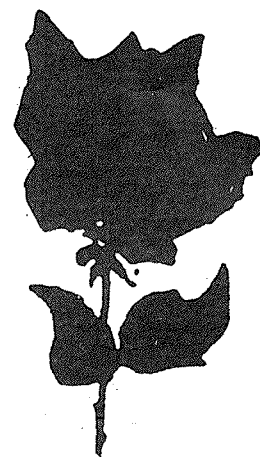
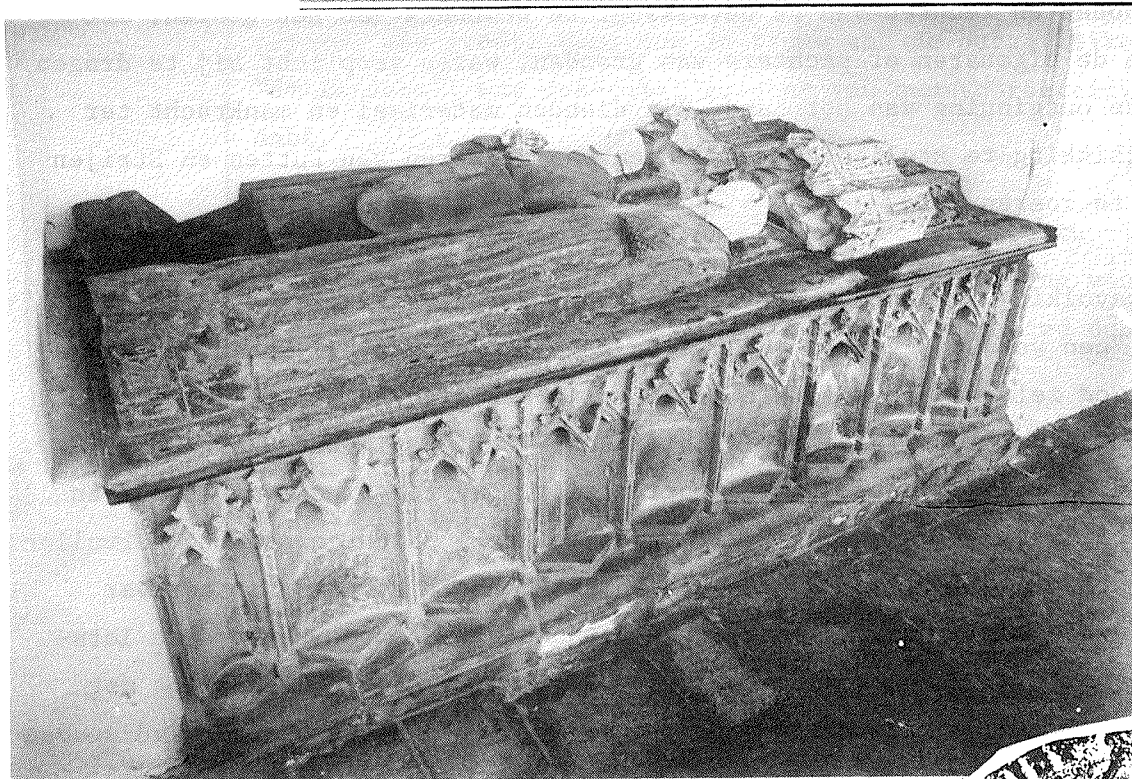
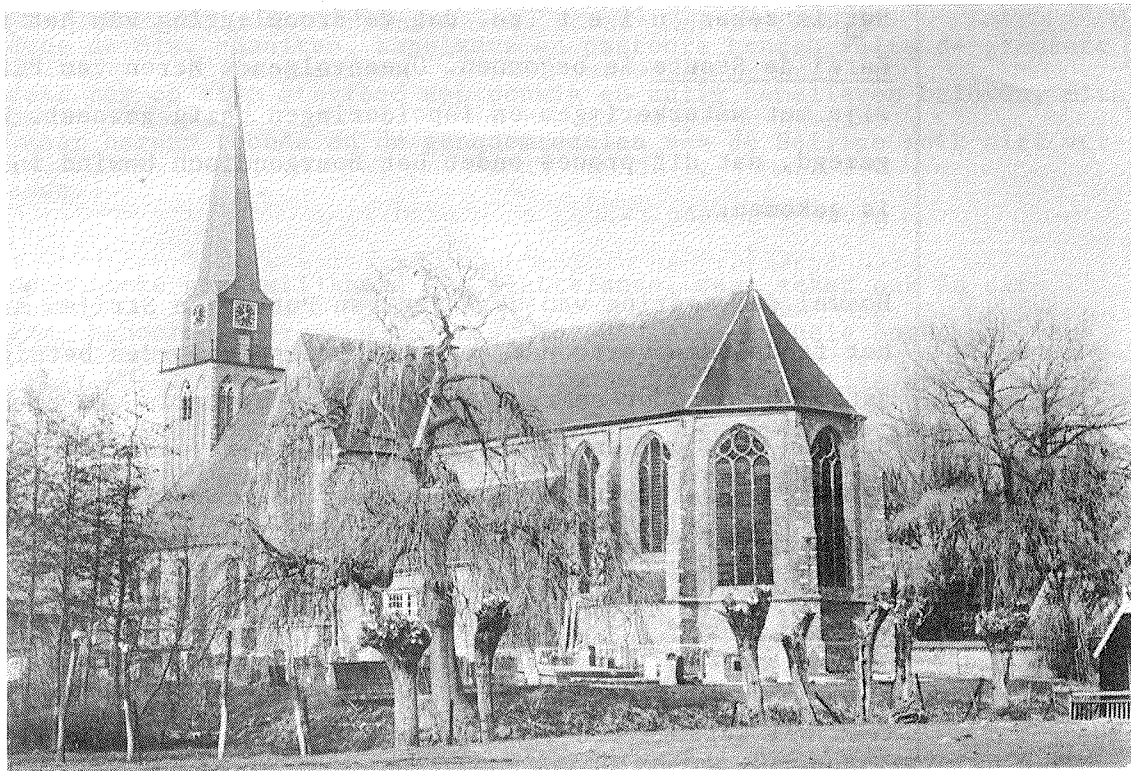
Er is niet veel fantasie voor nodig om te kunnen veronderstellen, dat de omstandigheden waaronder de mensen in dit gebied moesten leven, invloed hebben gehad op hun denken en handelen, ja, zelfs op hun religieuze beleving.

Voor de eskimo's is de hel niet een eeuwig en verzegend vuur, maar een oord van eeuwige koude. De volken in India, levende onder een azuurblauwe hemel, vrijwel altijd in het heldere licht van de zon, omringd door vlinders, die als schitterende, vliegende diamanten overal rondfladderden, in een lucht, bezwangerd door de geur van duizenden orchideeën en tal van andere, prachtig gekleurde en liefelijk geurende bloemen, hebben een geheel andere religieuze, mystieke beleving. Daarom zal het godsdienstig denken van de mensen, die hier hebben gewoond, ook wel zijn beïnvloed door omgeving en klimaat waarin zij leefden. De Middeleeuwen werden overal beheerst door bijgeloof, zelfs daar waar al een zekere kerstening had plaatsgevonden. Die mengeling van geloof en bijgeloof bestaat ook heden ten dage nog bij de "gekerstende" Indiaanse volken in Zuid-Amerika of bij christen geworden Chinezen en Indoneziërs. Ook hier zal men tijdens de lange winteravonden wel "van vader op zoon" verhalen hebben doorgegeven, die vergelijkbaar zijn met die van de Witte Wieven 3).

De bevolking voerde een nimmer aflatende strijd tegen het water, dat altijd weer opnieuw dreigde hun bezit af te nemen. De oogsten van deze zilte gronden zullen schaars geweest zijn, maar er was een overvloed aan vis en aan eieren. Op de droge gronden graasden de schapen. Ook bramen, bessen en wilde aardbeien konden de kwaliteit van het dagelijkse menu verhogen. Ook eenden en ganzen moeten hier talrijk zijn geweest, zodat in dit gebied zeker geen honger behoefde te worden geleden. Maar voor het overige moet het bestaan hier hard zijn geweest, vooral voor zieken en ouderen voor wie een redelijke geneeskundige verzorging ontbrak en die voornamelijk op kwakzalverij en "volksgeneeskunst" waren aangewezen.

Ned. Hervormde
Kerk van
Geervliet met
het grafmonu-
ment van Ni-
colaas III
van Putten en
Aleid van
Strijen.

Geheel onder-
aan een repro-
ductie van
het Hof van
Putten en ze-
gels van Nico-
laas III van
Putten
=====

Het is zeker n i e t zo, dat de drooglegging van het gebied pas onder Karel de Stoute is begonnen. Opeenvolgende heren van Putten en Strijen zijn met waterkeringen en inpolderingen bezig geweest. Wel mag worden gezegd, dat dit proces onder het Bourgondisch bewind in een versnelling is gekomen.

Hoewel de regering van de Heren van Putten en Strijen alle kenmerken van het feodalisme vertoonde, mag toch respect worden betuigd voor de organisatie van bestuur en rechtspraak. De Inventaris van de Heren van Putten en Strijen mag, gezien in het licht van elders bestaande misstanden, als van goede kwaliteit worden beschouwd. Natuurlijk waren bestuur en rechtspraak geënt op de toentertijd vigerende opvattingen en vanzelfsprekend waren bestuurlijke maatregelen vooral gericht op het belang van de "heren" zelf. Nergens in de Nederlanden domineerde het belang van de zwakkeren in de samenleving, van de "kleine man". Niettemin was er ook toen wel terdege een rechtsgevoel aanwezig, dat mede rekening hield met de noden en rechten van de bevolking. De bewoners van het gebied, met name de eigenaren of pachters van gronden, waren verplicht bij te dragen in de ontginning van het land. Zij dienden materiaal en mankracht ter beschikking te stellen om de plannen van de Heren van Putten en Strijen uit te voeren.

De bevolking aanvaardde het gezag van de Heren van Putten en Strijen als "een van God gegeven gezag". De katholieke geestelijkheid leerde dat God zelf had bepaald wie arm of rijk zou zijn, wie slaaf en wie heer. In dat lot diende men zich te schikken. Pas in het Hiernamaals zou de armen een beter lot beschoren zijn. Daartoe diende men braaf en lijdelijk te zijn en vooral zijn godsdienstige plichten goed te vervullen. De opvatting, dat God vooraf "arm en rijk" heeft bepaald, is tot ver in onze eeuw nog van de preekstoel verkondigd. En voor zover deze lotsbestemming al van tevoren vaststaat, impliceert dat nog geenszins dat uitbuiting en vormen van arbeidsslavernij daardoor gerechtvaardigd zouden zijn.

Het Land van Putten en Strijen was al vele eeuwen "gekerstend" gebied, hetgeen zeggen wil dat de katholieke geestelijkheid er een dominerende plaats had. Deze kerstening betekende geenszins, dat daarmee het bijgeloof was uitgebannen. Maar de katholieke geestelijkheid beschikte in het oog van de bevolking over een grote, mystieke macht. De papen stonden in rechtstreekse verbinding met het Opperwezen. Zij werden bovendien beschouwd als geletterden, waartoe hun (soms miserabele) kennis van het Latijn zeker zal hebben bijgedragen. De kerk beschikte over wonderlijke,

mystieke genademiddelen, de doop, wijwater, heilige oliën en de hostie tijdens de mis. Monniken, kapelaans en pastoors konden zelfs de grootste zondaar nog op zijn sterfbed een eeuwig en zalig hemelleven beloven, mits hij maar berouw toonde en de genademiddelen van de Heilige Kerk niet ver-smaadde.

De katholieke geestelijkheid ten plattelande, zeer zeker ook in dit gebied, behoorde doorgaans ook niet tot de intellectuele bovenlaag van het volk. Veel kapelaans hadden als misdienaars wat Latijn geleerd, dat zij veelal ook niet helemaal zelf begrepen. Hoewel zij de kunst van het lezen en schrijven beheersten, terwijl de bevolking doorgaans analfabeet was, stonden zij mentaal en feitelijk dichtbij de gewone mensen. Want die brachten hun tenslotte eten en drinken. Uit gesprekken en ook uit de biecht, wisten de kerkdienaren maar al te goed wat er bij de bevolking leefde, wat de noden en behoeften waren van "de eenvoudigen" onder hen. Maar hun trouw aan het gezag, aan het gezag van de Heren van Putten en Strijen en aan de rijke en voorname landeigenaren en -pachters in het gebied, was groot! Want ook de trouw aan de burgerlijke overheden, aan "de leiders", was onderdeel geweest van hun voorbereiding op het priester-ambt.

Zo ongeveer moet de landschappelijke, sociale, bestuurlijke en geestelijke situatie zijn geweest, tot kort voor de beeindiging van het Puttense bewind en de overname van het gezag over dit gebied door Karel de Stoute.

De eerste Heer van Putten en Strijen was Nicolaas I (1229) en de laatste Jacob van Gaesbeek, die in 1459 stierf en met wiens dood een feitelijk einde kwam aan het lange bewind van de Heren.

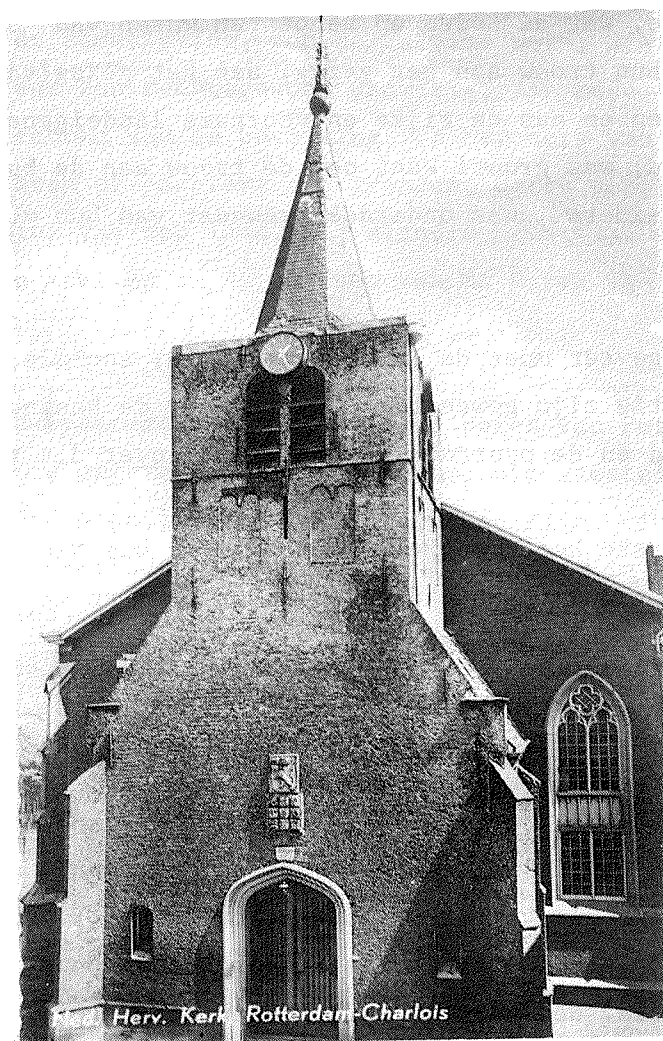
Gedurende het bewind van de Heren van Putten en Strijen hadden de Porsen al bemoeienis met dit gebied.

Op 15 april 1393 wendt Lijsbeth Jan Porrendochter zich tot de Heer van Putten en Strijen met het verzoek een leen, dat haar aanbestorven was door de dood van haar broeder, in pacht of bezit te mogen nemen. Het betrof land in de polders Robbenoord en De Hillen nabij het huidige Charlois. Het verzoek werd gedaan in de vorm van een chirograaf ⁴⁾ in aanwezigheid van vier leenmannen van Putten ⁵⁾.

Bij het aanvaarden van het bewind over Holland en Zeeland door Karel de Stoute werden Putten en Strijen met Holland verenigd. Dit betekende het definitieve einde van het gezag vanuit Geervliet over dit gebied en het begin van de Bourgondische periode.

Het Hof te Geervliet werd in 1819 publiek verkocht en kwam in handen van de rentmeester van de nabij gelegen Heerlijkheid Abbenbroek. Na diens overlijden werd het jammer genoeg met de grond gelijk gemaakt.

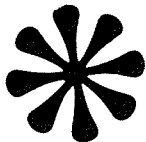
De geschiedenis van Putten en Strijen onder het bewind der Heren rechtvaardigt op zichzelf reeds een diepgaande studie als aanvulling op datgene wat daarover al bekend en beschreven is; echter, deze scriptie heeft met name de historie van Charlois en omgeving ten doel, welk land zijn naam te danken heeft aan "Bourgondië". In die historische studie is in het bijzonder aandacht besteed aan de wederwaardigheden van de thans nog bestaande Sint Clemenskerk, tot de bouw waarvan door Karel de Stoute opdracht werd gegeven. Met deze kerk is ook de geschiedenis van het geslacht Pors nauw verbonden, tot op de huidige dag.

NEDERLANDS HERVORMDE KERK VAN CHARLOIS

De toren is het oudste deel. Zij werd
gebouwd in 1660 toen Leendert Ariens
Pors president-schepen van Charlois was.

=====

- 1) Geervliet, thans in het Westen grenzend aan Bernisse, in het Zuiden aan het Spui, in het Oosten aan Spijkenisse en in het Noorden aan het Hartelkanaal; omvat een agrarisch poldergebied, waarin het stadje domineert. Vlakbij liggen Simonshaven en enkele buurtschappen, waaronder Biert. Het oeverland van de Bernisse - in de Middeleeuwen een breed water en scheepvaartweg van Holland naar Vlaanderen, in latere tijd vrijwel geheel verland - is het natuur- en recreatiegebied Het Bernisseland. In de zestiende eeuw herbouwde men de kerk met het praalgraf van Nicolaas III en Aleida van Putten (14e eeuw). Het stadhuis stamt uit 1436.
- 2) Putten bleef ook tijdens en na de Bourgondische periode een belangrijke rol vervullen. Eén van de voorouders van de schrijver van deze scriptie was Clement Lenaertszoon Pors, landbouwer, hoogheemraad van de polders Charlois, Robbenoord en De Plompert, kerkmeester 1607/1608, schepen 1625-1628. Nog in de zeventiende eeuw wordt hij vermeld als "leenman van Putten".
- 3) Mijn grootvader, Hendrik Pors (1873-1944) wist zich uit zijn jeugd te herinneren dat een predikant, die te Hoogvliet kwam preken, door een lid van de kerkeraad dringend werd aanbevolen om na kerktijd niet via de meest voor de hand liggende weg naar zijn pension te gaan, maar een andere route te nemen. De weg die de predikant wilde gaan, moest worden afgeraden, omdat daar regelmatig de duivel langs kwam.....
- 4) Een chirograaf is een vel perkament of papier, waarop twee identieke teksten zijn geschreven. Het blad werd in twee gelijke helften onregelmatig doorgescheurd of -doorgesneden en elk der partijen ontving een helft. Door het samenvoegen van de beide delen kon het bewijs van rechtshandeling worden geleverd.

Volgens Inventaris van de Heren van Putten en Strijen, nr 1, folio's 172 vo 174 heeft Lijsbeth Jan Porrendochter verzocht het Huis Rosendael op haar naam over te schrijven:

"Item een huys staende binnen Dordrecht dat men heet Rosendael dat Jan here Giliiszoon te leen plach te houden van de heer van Putten ende Strijene ende na Jans dood voirss. niet versocht en heeft geweest aan den here van Putten ende Strijene".

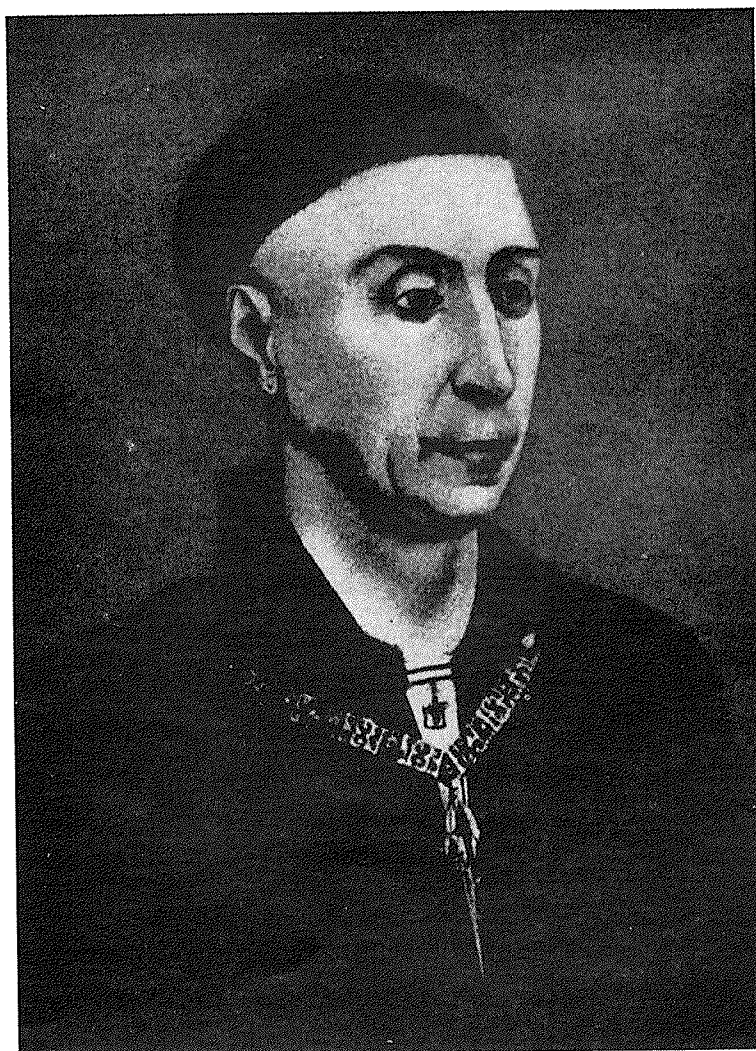
De afstammelingen van Arnt Riede en de Parenteelstaat van Lijsbeth Coosen", artikel van Mr. J.J.F. Lots en Ing. H. den Boer in "Ons Voorgeslacht" van juni 1983 vermeldt:

"Dirck /Gherijt) Kozen van Riede, overleden voor 12 februari 1455, trouwt Lijsbeth Jan Gilliise alias Lijsbeth Coosen, dochter van Gilliis (en mogelijk) N.N.

Uit de in dit artikel opgenomen parenteelstaat blijkt, dat Lijsbeth Coosen (alias Lijsbeth Porre!) uit haar huwelijk met Koos Dirkxz een zoon Teunis heeft gekregen, die trouwt met zekere Iswy N.N. Uit dit huwelijk wordt een dochter Neeltje geboren, die op haar beurt in het huwelijk treedt met Aryen Bastiaens. Uit dit huwelijk wordt een zoon Bastiaen geboren, die op zijn beurt weer een zoon verwekt, genaamd Claes Bastiaenszoon Porre. Daarmee is de naam PORRE weer terug in het geslacht. Uit het huwelijk van Lijsbeth met "een here" blijkt dat zij tot een voorname familie behoorde.

5)

Leenman: Het begrip houdt verband met "leenstelsel", synoniem: feodalisme, leenwezen. In de plattelandsheerlijkheden gaf de landheer grond aan derden "in leen" (pacht). Daar stonden bepaalde verplichtingen tegenover, bijv. de verplichting tot bedijking (inpoldering), bewerking, afdrachten van delen van de opbrengst, administratief beheer etc. De leenman diende zich voor het beheer van de gronden jegens de leenheer te verantwoorden. De broeder van Lijsbeth Jan Porrendochter, maar ook zichzelf (zie voetnoot 4) waren resp. leenman en leenvrouwe van Putten, evenals Clement Lenaertszoon Pors (zie voetnoot 3).

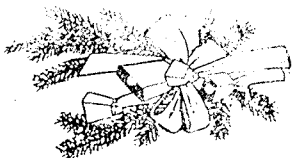

W A P E N P A R T I J boven de toreningang van de Charloisse kerk, het wapen van Holland, van de schout, de secretaris der gemeente Charlois, de president-schepen L.A. Pors en de overige schepenen. De wapenpartij herinnert aan de eerste steenlegging voor de toren door het toen zesjarige zoontje van de Charloisse schout. De tekst onder de wapenschilden luidt:

Doe . men 1660 heeft
geschreven of geseyt
Heeft Francois van Diest
den eersten steen geleyt.

Er wordt nog steeds getwist over de vraag of er van de oorspronkelijke bouw van de toren nog wel iets over is. Is de toren gebouwd om een vroegere te vervangen? Of heeft men de vroegere toren "slechts" opgetrokken? Een afdoend antwoord op deze vraag zal wel nimmer gegeven kunnen worden. Al met al is de toren het nog oudst bestaande bouwwerk van Charlois. De wapenpartij heeft echter zwaar te lijden onder de verzuring van de regen en de inwerking van stoffen, die door de chemische industrie in de omgeving van Charlois worden uitgestoten. Restauratie is dringend nodig, wil men dit monument voor het nageslacht behouden.

DIE LEGENDE VAN SINTE CLEMENS

=====

De stichtingsakte van Charlois geeft niet aan waarom men de te bouwen kerk aan Sint Clemens wilde wijden, maar het is waarschijnlijk dat men een parallel wilde trekken met de eeuwige strijd van de bewoners van het gebied met het water en de wijze waarop St. Clemens de marteldood is gestorven.

Clemens I Romanus was de derde paus (88 - ca 97). Hij zou door de Apostel Petrus tot bisschop zijn gewijd. Van zijn hand is het eerste pauselijke bestuursdocument, namelijk een "Brief aan de Korintheërs", die beoogde de vrede in de gemeente van Korintheë te herstellen. Clemens I werd door keizer Marcus Ulpius Trajanus (Italica 53 - Selinoes, Cilicië 117) naar de Chersonesas verbannen en daar vermoord door hem met een anker om zijn hals in zee te gooien. Daardoor werd hij "Martelaar der Kerk".

J.J. de Graaf verhaalt dit voorval in "Bijdragen voor de geschiedenis van het Bisdom Haarlem" (deel 34, blz. 157) als volgt:

"Nae drye jaer daerna dat Trayaendie keyser regnierte int jaer ons heren hondert ende ses, doe hi dit hoerde, so seynde hij derwaerts enen hartoech. Ende doe die hartoech sach, dat si al bereyt waren te sterven, so weec hie die menichte, ende hi nam Sinte Clemens allene ende bant hem eenen ancker anden hals ende werpem hem in die zee en seyde: nu en sullen si hem niet oefenen voer enen got. Ende al die menichte stont opten oever van der zee, ende Cornelius ende Phebus sijn discipel ende al die ander begonnden te beden dat onsen heer syn martelaers lichaem wisen soudent. Ende te hant ghinc die zee drye mijlen wech, ende si ghinghen daer droegh doer ende vonden daer een woninghe als een tempel ghemaect van marmorenstenen, ende daer vonden si in een sarcke Sinte Clemens lichaem, ende den ancker neven hem. Ende sijnen jongheren worden gheopenbaert dat si hem van daer niet en voeren en soudent, want alle jaer opten dach dat hi ghepassijt was seven daghen lanck soe gaet die zee drye mijlen verre wech ende geeft droghen wech toe sinen lichaem".

In ons modern Nederland staat hier, dat keizer Trajanus, die regeerde in het jaar 106, in het derde jaar van zijn bewind over Clemens werd geïnformeerd en een hertog naar hem zond. Deze hertog trof een menigte aan, die stervensbereid was. De hertog nam Clemens gevangen, bond hem een anker om de hals en wierp hem in zee. "Nu zullen zij hem niet voor een god houden". De discipelen Cornelius en Phebus en de menigte begonnen te bidden dat God de plaats van het lichaam van Clemens zou wijzen. Daarop week de zee drie mijlen en gingen zij daar droog door en vonden daar een woning, als een tempel, van marmer gemaakt. Daar vonden zij het lichaam van Sint Clemens met het anker naast hem. Aan zijn jongeren (discipelen) werd geopenbaard, dat zij zijn lichaam niet mochten weg-

voeren, omdat elk jaar na deze gebeurtenis de zee zeven dagen lang zou wijken om een droge doorgang te maken naar zijn lichaam.

Dit verhaal moet wel geappelleerd hebben aan de gevoelens en de ervaringen van de toenmalige bewoners van het Charloisse gebied, voor wie de nabije zee ook een gedurige bedreiging was. Het droogvallen van een toegang tot het graf van Sint Clemens kon worden geassocieerd met de in gang zijnde droogleggingen (inpolderingen) in het drassige gebied. Mogelijk heeft men ook verband gezien tussen de marmeren tempel, waarin het lichaam van Sint Clemens werd bewaard en de te bouwen kerk, die immers ook een "tempel" zou zijn. Zo stelde men de kerk al bij voorbaat onder de bescherming van de heilige Clemens. Nog spreken de oudere inwoners van Charlois van "de oude Clemenskerk".

Hoezeer dit verhaal en de naam van de kerk in het bewustzijn van de Charloissers hebben geleefd, moge voorts blijken uit het feit, dat menige Pors de voornaam Clement heeft gedragen. Ook in onze tijd komen er nog Porsen voor die "Clement" als eerste of tweede voornaam hebben! De band tussen de Porsen en de Clemenskerk is van oudsher een innige. Vele Porsen hebben deze kerk in wereldlijke (schout, schepenen) en in kerkelijke ambten (kerkmeesters) gediend, terwijl de presidentschepenen Leendert Ariensz. Pors nauw betrokken is geweest bij de restauratie en uitbreiding van de kerk, die in 1660 met het optrekken van de toren hun beslag hebben gekregen en waarvan de wapenpartij van schout en schepenen boven de toreningang nog tot de dag van vandaag getuigt. De vijfjaarlijkse bijeenkomst van de Porsen in deze oude kerk is dan ook een zinvolle traditie geworden.

HET VOLKSLIED, hoe ging dat ook al weer . . .

Een in 1986 gehouden onderzoek naar het Nederlandse nationalisme heeft o.a. aangetoond dat drie van de vier Nederlanders de woorden van het Wilhelmus niet of nauwelijks kennen. Slechts 13% bereikt met nogal wat gestuntel een min of meer correct resultaat.

Onderstaand volgt de tekst van het eerste en zesde couplet van onze nationale hymne voor degenen, die het even kwijt waren.

Wilhelmus van Nassau
Ben ik van duitsen bloed
Het vaderland getrouwe
Blijf ik tot in den dood
Een Prince van Oranje
Ben ik vrij onverveerd
Den koning van Hispanje
Heb ik altijd geëerd.

Mijn schild ende betrouwen
Zijt gij, o God, mijn Heer
Op u zo wil ik bouwen
Verlaat mij nimmermeer
Dat ik toch vroom mag blijven
Uw dienaar t' allerstond
de tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.

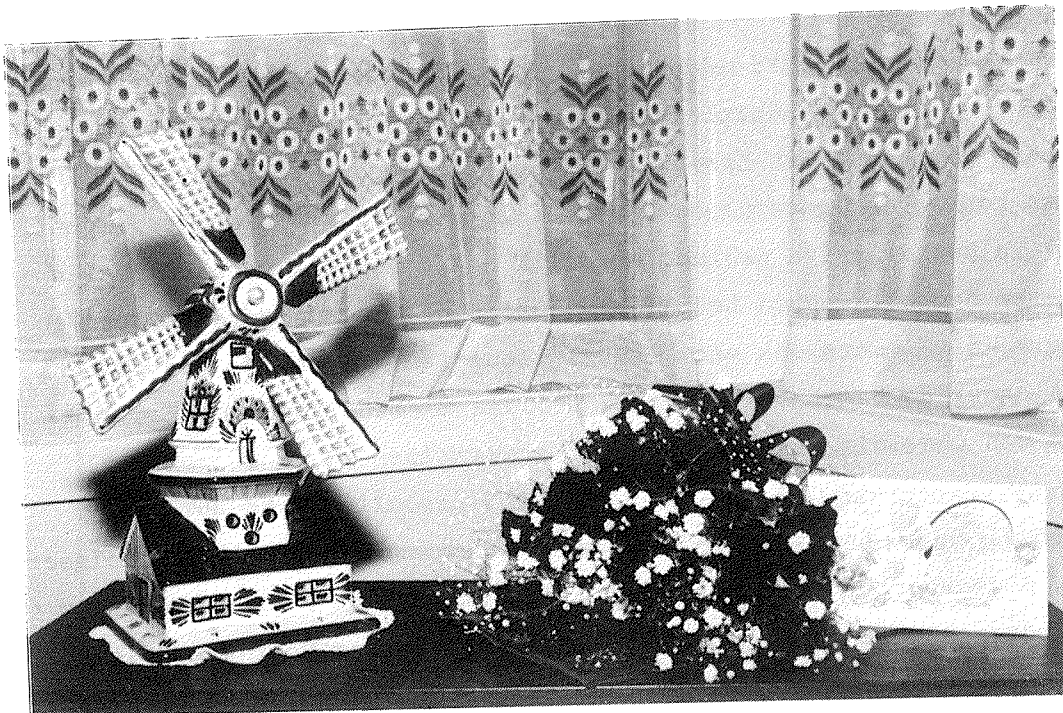
BESTUURSVERGADERING

Op 9 februari is het bestuur van onze stichting ten huize van de voorzitter bijeen geweest om samen met de reüniecommissie de organisatie van onze derde-lustrum-reünie te bespreken. Daarover vindt men in dit blad een aantal nadere bijzonderheden. Natuurlijk kwamen ook aan de orde: de financiën (kernegezond), het verloop van het aantal aangeslotenen, de voortgang van het genealogisch onderzoek, de redactie van de Pors-Post en de verdere inrichting en het beheer van het archief. Ten aanzien van deze laatste zaak is de situatie nog zo, dat alle documentatie die binnenkomt voorlopig wordt opgeslagen in enveloppen en in dozen, om t.z.t., wanneer het archiefwerk weer ter hand kan worden genomen, te worden geordend. Dat is vakwerk en tot dusverre is het bestuur er nog niet in geslaagd daarvoor een goede vakman of-vrouw aan te trekken. Komt tijd, dan komt ook raad, denken we dan.

GROETEN UIT
A U S T R A L I Ë

Wij willen de stichting hartelijk bedanken voor het boeket dat ik via Interflora kreeg. Een mooi boeket, waarvan wij twee weken hebben genoten.

Dit schrijft ons Sjanie Smith-Hoornweg (moeder een Pors) uit het verre Australië. Wij zonden haar en haar man dit boeket vanwege hun 25-jarig huwelijksfeest. Wij hopen dat zij nog lang en gelukkig getrouwd mogen zijn.

NIEUWE DONATEURS, OPGELET!

Wij maken onze nieuwe donateurs er op attent, dat zij bij de secretaris een op hun naam gestelde oorkonde kunnen aanvragen, voorzien van ons familiewapen in de juiste kleuren. Een briefkaartje aan het secretariaat is voldoende om deze oorkonde in bezit te krijgen. Dit geldt natuurlijk ook voor degenen die al langer donateur van onze stichting zijn, maar tot dusverre verzuimden zich hiervoor bij de secretaris te melden. Kosten zijn hier niet aan verbonden, maar we zullen het op prijs stellen, indien men ons de verzendkosten zou willen vergoeden. Met andere woorden: u mag geven wat u wilt. U kunt de oorkonde ook aanvragen door dit op het girostrookje te vermelden waarmee u uw donatie over 1991 betaalt (contributie plus vrijwillige bijdrage). De penningmeester geeft uw verzoek dan wel aan de secretaris door, die een en ander verder zal afhandelen.

Misschien is het een aardig idee om de oorkonde in uw familie-album te plakken. Voorts beschikt de secretaris nog over een zeer beperkt aantal andere stichtingsattributen, zoals tafelvaantjes, gedenkpenningen, glazen, wapenafbeeldingen en boekjes over het wel en wee van de familie. U kunt hem ook opbellen. Zijn telefoonnummer vindt u in de kolofon, bladzijde 1419 van deze Pors-Post. Direct doen!

CHARLOISSEERS WAREN ZO BRAAF NIET....

Op de laatste pagina van de vorige Pors-Post publiceerden wij een foto van inscripties op de muur van een cel in de voormalige Charloisse gevangenis van de hand van Leendert Willemse Pors, die op 28 december 1815 werd opgepakt wegens het veroorzaken of meedoen aan ongeregelheden. Hij zit met twee Joodse jongens in het gevang. Kijk, zo'n berichtje is weer eens goed om ons tot bescheidenheid te manen. Want zó volmaakt als velen denken zijn de Porsen nu ook weer niet....

Charlois heeft altijd al de reputatie gehad lastig te zijn! Allereerst was er de strenge afwijzing van het calvinisme door de Charloisse bevolking, die meer Luthers was georiënteerd. Twisten met de bevindelijke predikanten waren aan de orde van de dag. Tijdens de godsdienstoefeningen hadden de mensen in de kerk soms veel last van het lawaai uit de tegenover de kerk liggende herberg. En men ontzag zich zelfs niet om op de dag des Heeren de kerkdiensten door gelal te verstoren of rondom de kerk, zelfs op de begraafplaats (!) het klootspel te beoefenen.... Daarom verscheen er op 22 december 1604 een Resolutie van de Staten van Holland, "raakende de schandaalen aan den Kerkdienst te Charlois", waaraan wij ontleen (Groot Placaet Boek):

"Op het vertoog van de Dienaren des Woord Gods van Rotterdam en Schieland, ten einde

die van den Dorpe en Ingezetenen van Charlois mogte bevoelen worden, op poene (boete), geen schandaalen meer aan den Kerkendienst aldaar te geeven, gelijk zij nu meermalen hebben gedaan, is gelast geschreeven te worden aan die van den Dorpe Charlois, haar dies te onthouden, of dat men bij andere weegen daar jegens zal voorsien, en aan Jr. Carel van Mathenes, Bailliuw van Putten, van zijnent weegen ordre te geeven, dat geen schandaalen begaan worden, of zoo eenige bevonden worden zulks te doen, dat hij extraordinariis (buitengewoon) jeegens zulke wil doen procedeeren, dezelve doen mulcteeren na haar geleegenheid, of zoo zij van geen vermoogen zijn, aan haare personen andere ten exempel straffen".

De baljuw kreeg dus opdracht hard te gaan optreden en voorbeelden te stellen!

De dominee zelf, Johannes IJzerman, ja, dezelfde die de kerkboeken in een kwade bui verscheurde, zodat voor ons heel wat interessant materiaal verloren is gegaan (!), was ook niet mis. Ofschoon de geschiedenis ervan gewaagt dat hij de kerk persoonlijk een opknapbeurt gaf, moesten de gecommitteerden Raade van Staaten van Holland en West Friesland bepalen:

Johannes IJzerman, predikant van Charlois, volgens de ordre van die voor de Classe te vertrekken binnen Rotterdam en de schout en geregte van Charlois hetzelfde te gehengen, zonder enigsints daar jegens te weesen op poene van anders daar inne te zullen worden voorzien" (Plcaet Boek)

Met andere woorden, ook domineelief die bekend stond als een driftkikker en een onruststoker, moest uit Charlois worden verbannen!!

Och, de strenge maar rechtschapen dominee Paludanus had het ook al niet gemakkelijk met de Charloisse bevolking en ook hij moest zich tot de Classis van Schieland wenden om het rumoerige Charloisse volkje de wacht te doen aanzeggen. De schout zal het er druk mee hebben gehad!

De Charloisse bevolking was vurig oranjegezind. Zij was, wat men noemt "de partij des Stadhouders toegedaan". Wie anders dacht, kon dat aan den lijve ondervinden! Vandaar dat de Patriotten zich op Charlois bijzonder koest hielden. Wapenoefeningen mochten er niet worden gehouden. De boeren stonden met hun rieken en zeisen dan al klaar om aan anti-Oranjegezinde activiteiten een drastisch einde te maken... Bij de omwenteling van 1787 liet de bevolking zich in de herberg vol bier en brandewijn lopen en de weinige Patriotten, die er toch kennelijk ook waren, daarvoor de rekeningen betalen.... Fijn is anders.

Een burger van Barendrecht, die "eenige stoute uitdrukkingen omtrent de aanhang des Prinsen deed" werd op vuistslagen getraceerd....

Regelmatig wordt er door de predikanten en door schout en schepenen geklaagd over het onmaatschappelijke en onzedelijke gedrag van de Charloissers. Op de kermessen zijn de vechtpartijen (met messentrekkerij) legio. Het aantal onechte kinderen is schrikbarend. Neen, wie dacht dat Charlois altijd een toonbeeld is geweest van netheid, van matigheid, van trouwe kerkgang en van devotie, heeft het helaas mis. De drank vloeide er rijkelijk, met alle nare bijkomstigheden van dien. Kerkelijk waren de Charloissers aan de lichte kant. Velen verlieten de kerk, sommigen omdat ze helemaal niets van godsdienst moesten hebben, weer anderen omdat zij de predikanten "valse leraars" vonden en te weinig bevindelijk. Dat wordt de tijd van de conventikels, van de gezelschappen, godsdienstoefeningen in huiselijke kring, omdat de officiële kerk "stenen voor brood" gaf. De Gereformeerde Gemeente onder het Kruis (Ds. Van Oort), later opgegaan in de Gereformeerde Gemeenten (Ds. G.H. Kersten) zuigt het behoudende deel van de Charloisse kerk weg. Orthodoxe predikanten mijden de kerk voor het vervullen van predikbeurten. Maar geleidelijk aan keren ook de calvinistisch georiënteerde predikanten weer terug, onder wie de befaamde Kohlbrugge. Maar het blijft schommelen tusssen vrijzinnigheid en orthodoxie. Aan het einde van de jaren '40 van onze eeuw is de tegenstelling nog zichtbaar. Dan zijn er twee predikanten op Charlois, Ds. Bijlsma (aan de lichte kant en lid van de Partij van de Arbeid) en de orthodoxe Dr. Schroten. Beide predikanten hebben zo hun "eigen" kerkvolk.

Ook in de Franse tijd is het hommeles op Charlois. De "mair" moet regelmatig het gezag gelasten op te treden tegen raddraaiers en oproerkraaiers, tegen vechtjassen en ruziemakers.

Huwelijkssluiting en huwelijksontbinding (Politiek Memo - Kluwer)

Huwelijkssluitingen			Huwelijksontbinding								
Aantal	per 1000 inwoners	door overlijden				door echtscheiding		door scheiding van tafel en bed		Totaal aantal huwelijksontbindingen per 1000 echtparen	
		van de man	van de vrouw	Aantal paren	per 1000 echtparen	Aantal paren	per 1000 echtparen	Aantal paren	per 1000 echtparen		
1970	123 631	9,5	37 843	17 125	54 968	17,4	10 317	3,3	880	0,3	21,0
1971	122 395	9,3	37 797	17 035	54 832	17,3	11 572	3,6	886	0,3	21,2
1972	117 532	8,8	39 551	17 249	56 800	17,6	14 938	4,6	684	0,2	22,4
1973	107 642	8,0	38 262	16 723	54 985	16,8	17 913	5,5	488	0,1	22,4
1974	109 607	8,1	38 032	16 340	54 372	16,4	19 167	5,8	391	0,1	22,3
1975	100 081	7,3	40 009	16 783	56 792	17,0	20 093	6,0	445	0,1	23,1
1976	97 041	7,0	40 137	16 264	56 401	16,8	20 889	6,2	421	0,1	23,1
1977	93 280	6,7	38 937	16 052	54 989	16,2	21 483	6,3	458	0,1	22,6
1978	89 090	6,4	40 135	16 206	56 341	16,6	22 257	6,5	448	0,1	23,2
1979	85 648	6,1	39 411	15 962	55 373	16,2	23 748	7,0	385	0,1	23,3
1980	90 182	6,4	40 065	15 704	55 769	16,3	25 735	7,5	443	0,1	23,9
1981	85 574	6,0	40 168	15 839	56 007	16,3	28 509	8,3	464	0,1	24,7
1982	83 516	5,8	40 269	15 645	56 274	16,3	30 877	9,0	548	0,2	25,5
1983	78 451	5,5	40 760	15 637	56 397	16,3	32 590	9,4	653	0,2	25,9
1984	81 655	5,7	40 553	15 785	56 338	16,4	34 068	9,9	646	0,2	26,5
1985	82 747	5,7	41 480	15 955	57 435	16,8	33 615	9,8	757	0,2	26,8
1986	87 337	6,0	41 711	16 333	58 044	16,9	29 372	8,6	640	0,2	25,7
1987	87 400	6,0	40 794	15 669	56 463	16,4	27 286	7,9	678	0,2	24,5
1988	87 843	6,0	40 840	16 016	56 856	16,4	27 870	8,1	707	0,2	24,7

ERFENIS....

Een akte van 15 maart 1738 waarbij Simon Duijt ende AaltjePieters Pors elkaar wederkarig tot erfgenamen benoemen. Zij woonden te Delfshaven.

In de akte wordt bepaald, dat de kinderen "een eerlijk uijtset" krijgen bij boedelscheiding "ende nog aen gelt ider een somme van drie guldens en drie stuivers".

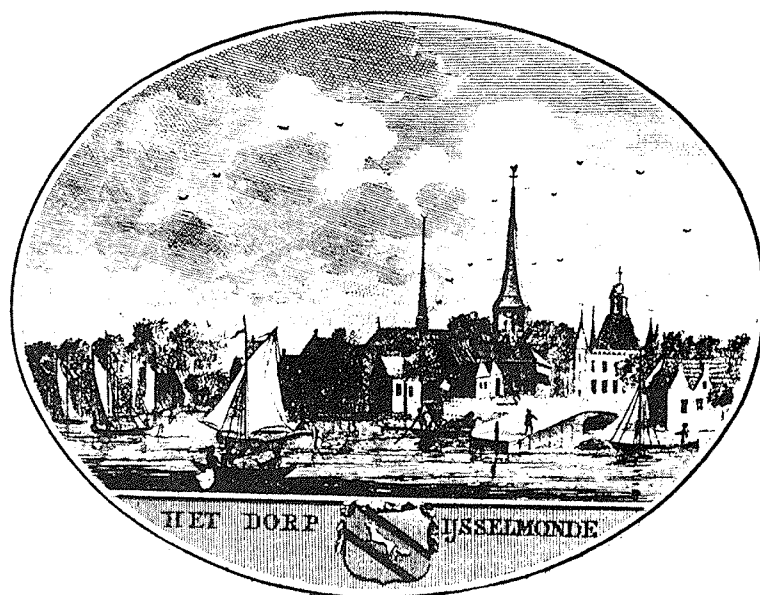
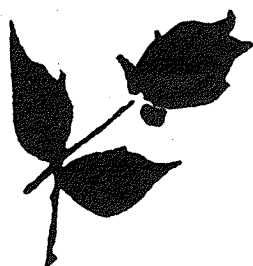
Dat was nog eens een flinke opsteker!

Simon blijkt zijn handtekening te kunnen zetten, Aaltje Pietersdochter tekent met een kruisje (ONA Rott. 3886/908).

Verder vonden wij dat Aaltje op 16 oktober 1769 binnen de kerk is begraven. De klok werd voor haar geluid. De kinderen hebben dus nog wel een tijdje moeten wachten op de erfenis...

Denkt u even om het
abonnementsgeld voor 1991?

Doe het meteen even.
Anders wordt het zo
gemakkelijk vergeten.
Het is immers ook zo'n
klein bedrag!

Zo dikwijls twist of krijg het Neêrlandſch hart deed bloeden,
Had HUISSELMONDE ook deel in dat rampzalig' lot ;
„Toen SEANJE'S beulen wreed op Goel's keurvolk woedden,
„Riep daar ook 't martelbloed om wederwraak tot God
En in de jongſte ſtaatskrakeelen
Heeft HUISSELMONDE, als heelons NEERLAND moeten deelen.

**„Betrokkenheid,
daar gaat het om.”**

Familieberichten

C. Visser

Valeriaanstraat 1

Telefoon 075-286261

1562 RP Krommenie

In de kerstvakantie heb ik een bijzonder muzikale 13-jarige jongen te logeren gehad die een fan is van Klaas Jan Mulder. Hij heeft bij ons o.m. op het orgel van de Vredekerk een stukje muziek gespeeld en ook in de radiokerk te Bloemendaal waar hij tijdens de dienst ook nog registrant van de orgelist mocht zijn. Hij wil graag in contact komen met mensen die hem kunnen helpen zijn verzameling van platen, cassettes, CD's, foto's, knipsels e.d. betrekking hebben te op KJM uit te breiden. Hoewel ik mij bewust ben dat Pors-post nu niet de juiste plaats is om soortgelijke verzoeken op te nemen, heb ik ook begrepen dat een niet onbelangrijk aantal leden van onze stichting een muzieknobbel hebben. Daarom neem ik toch maar de vrijmoedigheid u te verzoeken een oproep te plaatsen. Naam en adres van de jongen is:

Gerwin van der Plaats,
Penningburg 14
3437 SC NIEUWEGEIN.
Tél. 03402-31908.

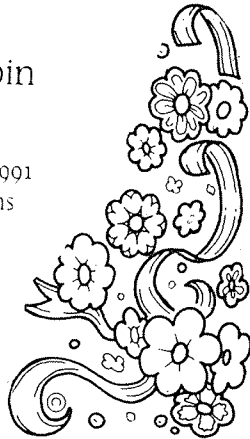

Wij zijn heel blij met
de geboorte van onze zoon

Robin

Geboren op 26 januari 1991
Gewicht 8 pond en 2 ons

Sjaak van Leeuwen
Ada van Leeuwen-Pors
v. Hogendorp laan 61c
3135 BE Vlaardingen

RENÉ PORS WEER TERUG IN NEDERLAND

Na een verblijf van vijf maanden is René weer terug in Nederland. Hij is in dienst getreden van een exporterend bedrijf in Vlaardingen. Zijn adres luidt weer als vanouds: Bijendans 36, 2907 TA Capelle aan den IJssel, telefoon 010-4502080. Oost-West, thuis best, denken we dan maar!

VERHUISD:

Mevr. Renate Th. Pors is verhuisd van Amsterdam naar Iepenlaan 123 te Den Haag. Tot voor kort was zij werkzaam op het directoraat-generaal Buitenlandse Economische Betrekkingen van het Ministerie van E.Z., thans werkt zij op het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

ZIEKEN:

Mevr. A.M. Pors-De Snoo te Ridderkerk werd half januari opnieuw opgenomen in het Jacobus Ziekenhuis te Zwijndrecht i.v.m. hartklachten. Foeko Pors heeft haar namens de stichting bezocht. Bij haar thuiskomst was Lenie 't Hart zo vriendelijk om als onze ambassadrice een bloemetje te brengen. Beterschap toegewenst.

Veel te laat vernamen wij dat ook mevr. T.M. Pors uit Vlaardingen in het ziekenhuis was opgenomen. Ook naar haar gaan onze beste wensen uit!

NIEUWE AANGESLOTENE:

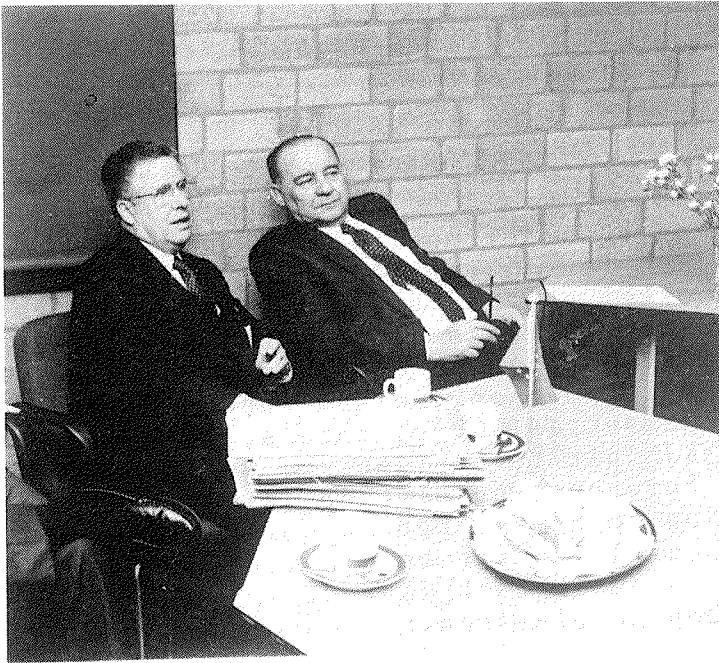
Mevr. M.H. Snijder-Vos, Zaadmarkt 96, 7201 DE te Zutfen. Wat wij vermeldten op pagina 1400 van de vorige Pors-Post was wat de spelling van de naam betreft, dus niet correct, waarvoor onze verontschuldiging.

COMPLIMENT VOOR MONIQUE PORS-VERHAERT.

Het bestuur van de familiestichting complimenteert Monique Pors-Veraart te Numansdorp voor de uitstekende genealogische tabel van het voorgeslacht Pors, die zij aan het Streekarchief te Heinenoord ontleende. Prima werk! Het zit in je om je in dit genealogisch onderzoek verder te bekwamen!

EIND FEBRUARI:

Nog veertien leden moeten hu contributie over 1990 nog betalen. Dat blijft toch maar een gezeur!

Hoog bezoek bij het Economisch Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf te Zoetermeer. Op dit plaatje zien we Henk Pors uit Capelle aan den IJssel, die vice-voorzitter van het E.I.M. is, in gesprek met de Europese Minister Cardoza e Cunha.

Rotterdam wordt steeds meer Islamietisch

Volgens de jongste tellingen wordt Rotterdam steeds Islamietischer. Tien procent van de stadsbevolking belijdt nu de Islam oftewel 60.000 mensen. Omstreeks 2000 zullen dat er 80.000 zijn. Een aantal christelijke kerken wordt nu afgebroken wegens gebrek aan belangstelling. Het Rotterdamse gemeentebestuur gaat wel helpen bij de bouw van nieuwe moskeeën.

ZENDT ONS UW OUDE FAMILIEFOTO'S VOOR DE P.P. !

Uitnodiging voor de REUNIE

u echter nu reeds de datum van dit heugelijk gebeuren, zodat u zich voor deze bijzondere gebeurtenissen kunt vrijhouden!

Alle deelnemers, dus ook uw invités, zullen na afloop van de kerkelijke herdenking een aardige herinnering ontvangen. Uitnodiging en aanmeldingsformulier worden u tijdig toegezonden. NOTEREN!

REUNIE EN KERKELIJKE HERDENKING VOORGESLACHT PORS

OP ZATERDAG 28 SEPTEMBER

VOORAANKONDIGING

Het bestuur maakt bekend, dat de kerkelijke herdenking van het voorgeslacht PORS zal plaatshebben op zaterdag 28 september a.s. in de Oude Kerk van Charlois. Aanvang 10.30 uur.

De voorzitter zal de herdenkingsrede uitspreken. Medewerking verlenen de organist en het koor van de kerk.

Aansluitend zal elders de vijftiende (jubileum)re nie plaatsvinden.

Alle aangeslotenen krijgen daarover nog apart bericht. Noteert alle aangeslotenen krijgen daarover nog apart bericht. Noteert

UIT DE OUDE DOOS

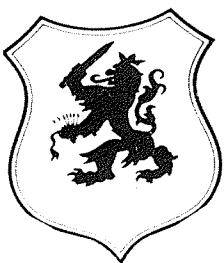
12 augustus 1796: Weduwe Abraham Pors, wonende Kerkstraat 284. Voor dit huis moet de nachtwaker bij nacht en dag stilstaan en roepen volgens reglement (G.A.OBld.9)

G.A. OBld. 1813: Cornelis Pors is "journalier" en staat op de lijst van burgers, die beschikbaar zijn voor dienst in de Garde National....

G.A. OBld. 6, 12 juni 1773: Abraham Leenderds Pors moet 1 Gld. betalen voor het maken en plaatsen van Lantaarns in het dorp. In 1783 moet hij f 0,70 betalen voor waakgeld voor het huis in de Kerkstraat westzijde (G.A.OBld. 1).

HEEFT U INTUSSEN DE DATUM VAN ONZE VIJFTIENDE RE NIE IN UW AGENDA GENOTEERD? DAN NU METEEN DOEN! 28 SEPTEMBER 1991, 10.30 UUR IN DE OUDE KERK AAN DE CHARLOISSE KERKSINGEL TE CHARLOIS.

GAAT U VERHUIZEN? GEEFT U DAN ALSTUBLIEFT UW ADRESWIJZIGING AAN ONS DOOR. ALSTUBLIEFT!

PORSEN IN DE OOST (SLOT)

Na de artikelen over mijn belevenissen als Marinier in Oost-Java van 1945 tot 1949 dan nu een globale impressie van mijn reiservaringen in 1985 en 1990. In 1985 vloog ik met Garuda Airways via Parijs, Abu Dhabi, Bangkok en Djakarta naar Den Pasar (Bali). Veel oponthoud in Amsterdam, Parijs en Djakarta betekende dat ik 6 uur te laat op mijn eindbestemming kwam en meer dan 24 uur onderweg was geweest. Het indische eten aan boord maakte echter veel goed. In 1990 vloog ik met de KLM via Karachi en Singapore regelrecht naar Den Pasar en was slechts 18 uur onderweg en daarmee 40 minuten voor op het schema. Tijdens deze reis geen lekker indisch eten!

Van beide reizen zal ik proberen een gecombineerd verslag te maken. Zee, grote rivieren en stranden speelden altijd een grote rol tijdens mijn mariniersbestaan in de Oost. Als ik tijdens de aanvliegroete bij Djakarta naar beneden kijk zie ik het voor mij lugubere Antjol-kanaal waarin eind 1945/begin 1946 maar al te veel lijken dreven.

Van Djakarta naar het Oosten op Java zie ik later de Kali Solo en ook hiervan herinner ik mij de vele lijken die er dreven. Hier moet ik ook denken aan de kerstdagen van 1948 toen wij bij Fort Ngawi aan de Kali Solo totaal geïsoleerd, uitgeput en uitgehongerd op voedsel wachten. Dit zou gedropped worden door de M.L. (Militaire Luchtvaart van het KNIL). De witte strips waren keurig uitgelegd op de aloon-aloon om aan te geven waar te droppen. Netjes kwamen de containers aan parachutes naar beneden met als inhoud "ice cream"! Wel een hartige hap na 3 dagen ontbering.

Weer verder naar het Oosten kom ik bij de Kali Porong met zijn 2 enorme bruggen die wij heel in handen kregen en waar mijn commandant de Militaire Willemsorde verdiende, doch verder als invalide door het leven moest gaan. Nog verder naar het Oosten kom ik bij Pasir Putih, een groot strand waar onze landingen plaats vonden bij de 1e Politionele Actie en waar ik gewond raakte. Een verlaten strand nog in 1985 doch nu een druk toeristisch centrum waar je een kaartje moet kopen om op het strand te mogen.

Mijn vriend vraagt hoe ik mij op deze plaats voel, waarop ik antwoord dat ik graag -sans rancune- een biertje zou willen drinken met de schutter die mij zo feilloos raakte. Ik heb er met mijn vriend een biertje gedronken en heerlijk gegeten. Diezelfde vriend had de nacht te voren gedroomd dat op deze onheilsplek iets onaangenaams zou gebeuren. Welnu, hij kreeg gelijk, want toen wij verder wilde rijden had onze jeep een lekke band.

Nog verder naar het Oosten komen we bij Banjuwangi met Straat Bali. Ook hier een landingsplaats tijdens de 1e Politionele Actie. Met een oude LCT (landing Craft Transport) uit dezelfde tijd van onze acties steken we over naar Bali en moet ik denken hoe hier in 1940 H.M. Kortenaer tot zinken werd gebracht door de Japanners.

Tijdens mijn eerste thuisvlucht in 1985 vloog ik over het eiland Bawean ter hoogte waarvan ik voor de 2e Politionele Actie 3 dagen heb rondgevaren alvorens te landen bij Tuban om vandaar op te rukken naar de olievelden van Tjepoe (zie mijn vorig relaas).

Zowel op de heen- en terugreis in 1990 vlieg ik over Straat Madura en moet ik denken aan de duizenden vluchtelingen die op vlotten of boomstammen of in aftandse prauwen vanaf het eiland Madura oversteken naar Surabaya, totaal uitgeput en uitgehongerd, om voedsel en veiligheid te vinden.

Als ik voor het eerst in 1985 (en in 1990 weer eens) de stad Surabaya binnenrijd via de Wonokromobrug over de Kali Brantas herinner ik mij hoe deze stad in maart 1946 (zie mijn eerste relaas) totaal verlaten was en dit één van onze eerste stellingen was om de stad veilig te stellen.

Zeeën, zeestraten, rivieren en stranden -zoals u ziet- en allen met minder aangename herinneringen. Waarom ga je dan terug en wat zoek je daar? Daarvoor moet ik verwijzen naar mijn vorige artikelen, waarin ik schreef dat ik veel meer aangename herinneringen heb.

Bali was beide keren onze basis, van waaruit wij onze zwerftochten maakten. Eerst wat acclimatiseren op dit prachtige eiland met zijn tempels, mystiek, bloemen, vogels (en wat apen en slangen), lachende kinderen, heldere zeeën en prachtige stranden met wuifende palmen en kunst als dansen, schilderen, houtsnijwerk, zilverwerk en muziek.

Het is er soms drukkend warm, maar boven in de bergen kan het erg koud zijn. En er zijn heel veel bergen met als voornaamste de Gunung Agung, de heilige berg die bijna altijd in nevels is gehuld. Daar ook zijn de grote bergmeren die al even mystiek zijn. In de nabijheid heilige bronnen met ajer tirta (heilig water) en beneden een heilig apenbos (Sangeh). Maar pas op voor de heilige apen, want ze pikken alles.

Tanah Lot -een tempel in zee- met eronder een grot met heilige slangen. De Goa Lawah grot, ook heilig met duizenden vleermuizen, te vies om binnen te gaan. Eindeloze processies naar deze tempels, regelmatig lijkverbrandingen in processies met massale hoeveelheden offerandes, bloemen, vruchten. Dagen worden besteed aan de voorbereidingen om maar niet te spreken over de dagelijkse offerandes. Kleine gevlochten mandjes met bloembladjes, een beetje rijst, een beetje sambal en wierook vind je overal, voor in de taxi, in de prauw, voor de toko, op een kruispunt van wegen, zelfs in de bar. Op de eindeloze sawa's staan overal miniatuur tempeltjes voor Dewi Sri -de rijstgodin- die eerst van offerandes wordt voorzien alvorens aan het werk te beginnen.

In alle tempelcomplexen zijn vele pagodes voor vele heiligen -ook eigen Balinese heiligen- doch voornamelijk heiligen uit het Hinduïsme, waaronder de Trisakti ofwel de heilige drievuldigheid (Brahma, Visjnoe, Siwa). Eén pagode is altijd leeg en daar zetelt de "onzichtbare" God.

Op zeer intieme feesten met heel veel ritueel en dansen kan deze God (onzichtbaar) verschijnen, de gamalan klinkt dan oorverdovend en dan is men in staat -in trance- over vuur te lopen of zich met een kris (een heilig wapen) te steken zonder letsel op te lopen. Ik laat het bij deze zeer onvolledige beschrijving.

Vanaf Bali steek ik over naar de Oosthoek van Oost-Java en via Banjuwangi, Sitobondo, Probolinggo, Pasuruan, Bangil, Porong en Sidoardjo kom ik in Surabaya -allemaal plaatsen waar ik vroeger geweest ben.

De wegen zijn redelijk, het verkeer chaotisch met bussen, bemo's (kleine busjes), tjikars (ossewagens), dogcars (pony-koetsjes), betjaks (driewielers), fietsers, voetgangers (al of niet met pikulans - bambulat over de schouder met voor en achter een vracht). En niemand voert verlichting bij avond (m.u.v. auto's).

Surabaya is nauwelijks herkenbaar met een chaotisch verkeer (links!). Toch vond ik er de oude Marinierskazerne -bijna afgebroken- en vele oude bekende plekjes. Uiteraard bezocht ik het Ereveld van de Mariniers en het Karel Doormanhof (zie foto's).

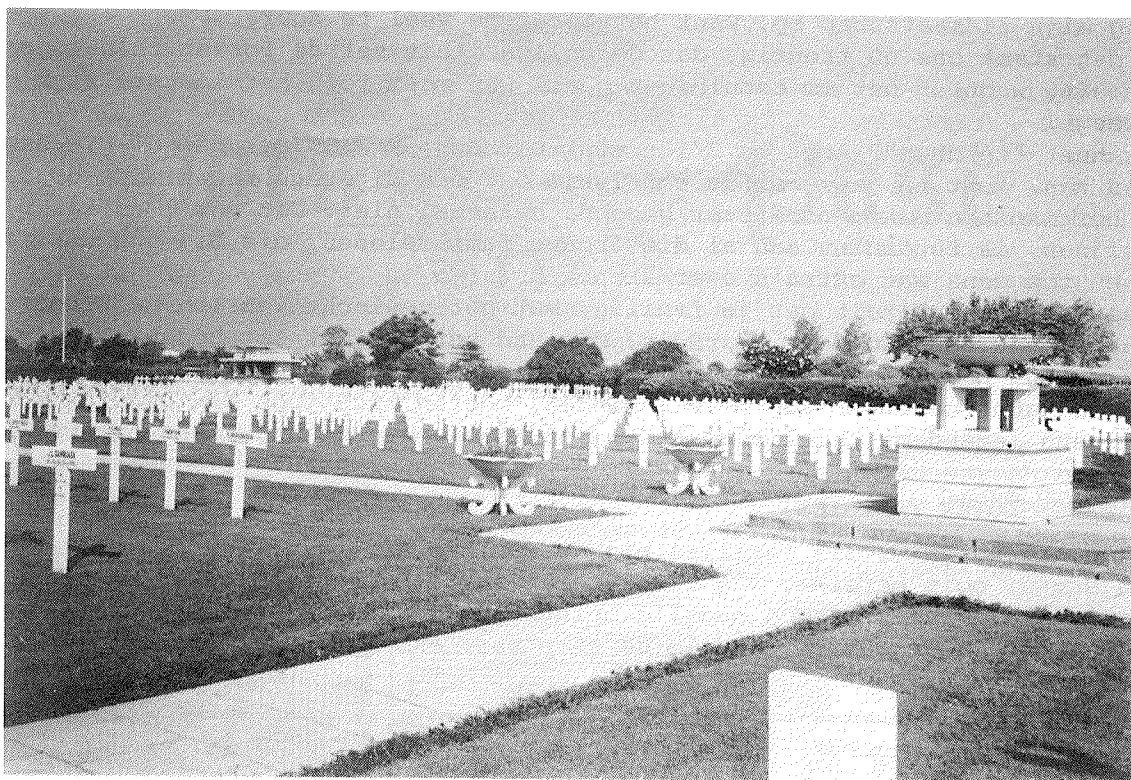
Na enige dagen ben ik de bergen weer ingetrokken, richting Malang. Even voor Malang ligt Singosari. Hier moet je echt de kampong/dessa in om de prachtige restanten te vinden van de oude Hindu-cultuur, heel oude beelden en tempels (zie foto) en hier géén toeristen, zoals bijvoorbeeld bij de beroemde Borobudur, waar men altijd in de massa verkeert.

We overnachten in Batu. Als ik hier de kampongs bezoek, wordt ik vriendelijk aangesproken met "Oom", dus zeer vertrouwelijk.

Zowel in Surabaya als in Malang en Batu staan de N.H. en R.K. kerken er nog keurig bij en worden zelfs zeer goed bezocht.

Vanaf Batu vervolgen we onze tocht om de Semeru -de hoogste berg van Java- over de beroemde Zuid-Semeru weg. Fantastisch natuurschoon en overal verbaasde gezichten bij het zien van twee belandah's in een jeep. De route gaat over Dampit, Pasirian, Lumadjang, Djatiroto naar Djember.

Overal probeer ik bekende plekjes te vinden, wat mij in Lumadjang en Djatiroto gelukt. Hier word ik weer begroet met "Oom". Onze maaltijden zijn onderweg heel eenvoudig en spot goedkoop.

Een rumcola is niet mogelijk, een lauw biertje gaat nog net, want het Mohammedanisme is hier streng. Van Djember gaan we weer via Bondowoso en Banjuwangi met de oude LCT over Straat Bali terug naar Bali en onze vertrouwde bungalow.

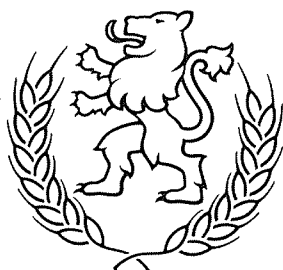
De oude cultures uit de Nederlandse tijd vonden wij eigenlijk nog allen in bedrijf, zoals suiker, tabak en koffie. De grote suikerfabriek te Djatiroto van de HVA, waar ik nog gewerkt heb als detachementscommandant van de Inlichtingendienst, zag er nagenoeg hetzelfde uit als in 1947/48.

U begrijpt wellicht dat we deze reizen geheel privé maakten, met een gehuurde jeep - zonder chauffeur. Eigenlijk is dit alleen mogelijk als je de streek kent, de taal beheerst, genoeg neemt met weinig confort, met lokaal voedsel en locale drankjes en de hitte doch ook de koelte, zoals in de Zuid-Semeru, waar het zelfs flink regende.

Het is echter heerlijk vrij en avontuurlijk. Onderweg enkel maar vriendelijke bevolking die -desgevraagd- de richting aangeeft in windstreken. Daarna vragen ze toch nog "Ke mana" (waar gaat u naar toe) in plaats van "Hoe gaat het met U", zoals bij hen gebruikelijk uit beleefdheid.

Als u mij vraagt aan het eind van dit artikel "Ke mana", dan zeg ik "Over vijf jaar weer naar Indonesië (bij leven en welzijn in 1995).

Piet Pors

Wilt U dit blad
- na lezing -
doorgeven aan anderen!

Doch: meelezen? Dan ook meeleven!

Wordt ook begunstiger

WAT ONS DROEVIG MAAKT...

"Ik zeg mijn lidmaatschap op, want het wordt me veel te duur...."

Kijk, dat stemt ons nu treurig, dat de solidariteit met de Porsen zo'n lage prioriteit heeft, wanneer het om bezuinigen gaat. Dat moet toch het laatste zijn, waarvoor men opzegt!

En wat heet "te duur"? Acht en 2/10e cent per dag, f 2,50 per maand! Wie een beetje rekenen kan, komt al gauw tot de conclusie dat die bijdrage nauwelijks de drukkosten en de portikosten dekt, of liever gezegd, helemaal niet. Dat ons blad kan blijven verschijnen, is te danken aan al die trouwe familieleden, die bij hun contributie zo af en toe eens wat extra's overmaken.

Maar als de solidariteit met je familie, met het geslacht waartoe je behoort, je geen acht cent per dag meer waard is, dan had het besluit tot bedanken al veel eerder moeten nemen. Dat is eerlijker dan de smoes dat het "zo duur" is.

Mensen die acht cent per dag teveel vinden, moeten zich toch een ongeluk schrikken als er eens iemand op theevisite komt! Dat zou je aan de bedelstaf brengen!

AANTAL AANGESLOTEN FAMILIES:

Per 1 januari waren er 215 families bij de Familie Stichting Pors aangesloten. De hoogste score, ooit bereikt, was 231. Vooral in de beginjaren van onze organisatie werd het aantal aangeslotenen nadelig beïnvloed door de vele sterfgevallen. Niettemin zijn er nog maar zat Porsen die de stap naar ons maar niet kunnen maken. Wonderlijk!

VERHUISD:

Mevr. W. Pors van Fann. Scholtenstraat 33 naar Johannes Mulderstraat 33, 3132 NH Vlaardingen. Veel geluk toegewenst op het nieuwe adres! (Adm.nummer 241)

VERHUISD: P.Pors van Jacques Urlusstraat 79 te Den Haag naar Burg. Patijnlaan 798 te 2585 CC Den Haag, telefoon 070-3550955.

Z I E K E N H U I S:

In februari werd onze voorzitter, Henk Pors uit Capelle aan den IJssel, met een hartinfarct opgenomen in het St. Franciscus Gasthuis te Rotterdam. Het infarct overviel hem toen hij wachtende was op een oproep voor een openhart-operatie. Inmiddels is Henk weer thuis. Na herstel wacht hem nog een operatie in De Klokkenberg te Breda. Wij houden u op de hoogte.

BANDJE MET HET PORSENLIED

Binnen afzienbare tijd ontvangen alle aangeslotenen van de Familie Stichting Pors een cassettebandje in de bus met het Porsenlied, gezongen door het Charloisse Kerkkoor. Het bandje bevat tevens een oproep tot deelneming aan de e.v. (vijftiende!) reünie. De organist van de oude kerk zet een parafrase op het Porsenlied op dit bandje. De voorzitter heeft er een stukje tekst op ingesproken.

Nu kunnen we het Porsenlied allemaal uit het hoofd leren. Dat zal me een gekwinkelaar worden op de e.v. reünie!

FOEKO VERVULT PREDIKBEURTEN

Onze vice-voorzitter Foeko Pors, die een opleiding tot predikant volgt (ja, Porsen zijn nergens ooit te oud voor!) vervult intussen al predikbeurten. Naar wij vernamen heeft onze eigen "hofdominee" al heel wat complimentjes in ontvangst mogen nemen. Veel sterkte en wijsheid in deze ambtelijke bediening, Foeko!

AANKOMENDE PROMOVENDUS:

We zeiden het hierboven al, Porsen zijn nooit te oud om te leren. Onze bloedeigen voorzitter heeft inmiddels een vijftiental scripties geschreven over politieke randbewegingen in Europa, beschouwd in het perspectief van de Europese integratie. De eerste scriptie, die handelt over bewegingen die zich bezighouden met het Groot-Nederlandse ideaal en het streven naar een nieuw Bourgondisch Rijk (Nederland, Vlaanderen, Wallonië, Luxemburg en delen van Noord-Frankrijk) verkreeg een goed onthaal. De tweede verhandeling gaat over het Baskische vraagstuk in Europa (Spanje-Frankrijk). Tsjonge, wat worden we geléerd met z'n allen!